EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2016.2.16.
COM(2016) 52 final

2016/0030 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

{SWD(2016) 25 final}
{SWD(2016) 26 final}

INDOKOLÁS

1. A JAVASLAT HÁTTERE

• A javaslat indokai és céljai

E rendelettervezet célja annak biztosítása, hogy valamennyi tagállam megfelelő eszközöket vezessen be egy ellátási zavar vagy kivételesen nagy gázkereslet következtében előálló gázhiány hatásaira való felkészülés és e hatások kezelése érdekében. A gázellátás biztonságára vonatkozó felelősségnek három szintje van. A gázellátás biztonságáért az elsődleges felelősséget – piaci mechanizmusok alapján – a földgázipari vállalkozások viselik. Ha egy adott tagállamban piaci hiányosság tapasztalható, a szóban forgó tagállam és a régió más tagállamainak hatáskörrel rendelkező hatóságai felelősek azért, hogy megtegyék a védett fogyasztók gázellátásának biztosítását szolgáló megfelelő intézkedéseket. Egy másik szinten az Európai Bizottság általános koordinációt biztosít, és gondoskodik arról, hogy az alkalmazott intézkedések összhangban álljanak egymással.

E célkitűzés teljesítése érdekében a rendelettervezet fokozott regionális koordinációra tesz javaslatot, míg bizonyos elveket és előírásokat az Európai Unió szintjén határoz meg. A javasolt megközelítés szerint a tagállamoknak szorosan együtt kell működniük a régióikban a regionális kockázatértékelés végzése során. Az EU-szintű összhang biztosítása érdekében a regionális kockázatértékelést az egész EU-ra kiterjedő szimuláció alapján kell lefolytatni, közös előírások és egyedi forgatókönyv alapján. A regionális kockázatértékelés során azonosított kockázatokkal partneri értékelésnek alávetett és a Bizottság által jóváhagyott regionális megelőzési cselekvési tervekben és veszélyhelyzeti tervekben kell foglalkozni.

Annak biztosítása érdekében, hogy a kockázatértékelések és a tervek minden szempontra kitérjenek és egymással összhangban álljanak, a rendelet kötelező sablonokat határoz meg, felsorolva azokat a szempontokat, amelyeket figyelembe kell venni a kockázatértékelés lefolytatása és a tervek megalkotása során. A regionális együttműködést javítani kell, mivel a gázellátás zavara könnyen érinthet egy időben több tagállamot is. A nemzeti kockázatértékelések és tervek nem a legmegfelelőbbek az ilyen helyzetek kivédésére.

A rendelet javítja továbbá az ellátással szemben támasztott követelmények védett fogyasztókra (főként a háztartásokra) történő, továbbá az infrastruktúrával szemben támasztott követelmények (a gázellátás biztosításának lehetősége abban az esetben is, ha a legnagyobb infrastruktúra nem áll rendelkezésre) alkalmazását. Ez lehetővé teszi a kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitást. Végül pedig további átláthatósági intézkedések bevezetését javasolja a gázbeszerzési szerződéseket illetően, mivel ezek a szerződések érinthetik az EU ellátásbiztonságát.

Öt évvel a 994/2010/EU rendelet elfogadása után a gázellátás biztonsága még ma is rendkívül időszerű kérdés, figyelemmel az Ukrajna és Oroszország közötti feszültségekre. Nemzeti szinten és az EU szintjén is erőfeszítéseket tesznek a gázellátás biztonságának növelésére 2015/2016 telén és a jövőre nézve.

A tagállamok közötti fokozott regionális együttműködés nem jár semmiféle új intézményi keret kialakításával.

• Összhang a szabályozási terület jelenlegi rendelkezéseivel

Az ellátásbiztonság terén a főbb szakpolitikai dokumentumok a következők:

1. Európai energiabiztonsági stratégia[1]

2. A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiája[2]

A javasolt rendelettervezet végrehajtja az energiaunióra vonatkozó stratégiában és az energiabiztonsági stratégiában foglalt szakpolitikai javaslatokat.

- **Összhang az Európai Unió egyéb szakpolitikáival**

A javaslat a piaci alapú intézkedések előnyben részesítése révén hozzájárul a belső energiapiaci jogszabályokhoz.

2. JOGALAP, SZUBSZIDIARITÁS ÉS ARÁNYOSSÁG

- **Jogalap**

A rendelettervezet az Európai Unió földgázellátása biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekre tesz javaslatot. Ezért a rendelet jogalapja az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 194. cikke.

- **Szubszidiaritás (nem kizárólagos hatáskör esetén)**

Az uniós fellépés jogalapja az EUMSZ 194. cikke, amely elismeri, hogy az uniós tagállamok ellátásbiztonsági szakpolitikái tekintetében bizonyos szintű koordinációra, átláthatóságra és együttműködésre van szükség az energiapiac megfelelő működésének és az Európai Unión belüli gázellátás biztonságának garantálása érdekében.

Az EU gázpiacai közötti fokozódó összeköttetés és a gáz rendszerösszekötőkön keresztüli ellenirányú áramlását lehetővé tevő „folyosó alapú megközelítés”[3] összehangolt intézkedéseket tesz szükségessé. Ilyen koordináció hiányában a nemzeti ellátásbiztonsági intézkedések hátrányosan érinthetnek más tagállamokat vagy az uniós szintű ellátásbiztonságot. Az EU-t érintő jelentős gázellátási zavar kockázata nem veszi figyelembe a nemzeti határokat, így közvetve vagy közvetlenül számos tagállamot érinthet. A 2012-es hideghullám és a 2014. évi stressztesztek rámutattak az összehangolt cselekvés és a szolidaritás létfontosságú jelentőségére. Az uniós szintű cselekvés szükségessége egyértelmű, mivel bebizonyosodott, hogy a nemzeti megközelítések az optimálistól elmaradó intézkedéseket eredményeznek és súlyosítják a válság hatásait. Egy adott országban meghozott intézkedés gázellátási hiányt okozhat a szomszédos országokban. Például a 2012 februárjában a villamosenergia-export terén Bulgáriában elrendelt korlátozások hátrányosan érintették a görög villamosenergia- és gázágazatot.

Ez ideig nem történt elegendő előrelépés a regionális együttműködésen alapuló hatékonyabb és kevésbé költséges intézkedésekben rejlő lehetőségek kihasználására, és ez hátrányokkal jár az uniós fogyasztók számára. A stressztesztek rámutatott arra, hogy a működő piacok létfontosságúak a gázellátás biztonsága szempontjából, ugyanakkor azt is bizonyította, hogy a

[1] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak, COM(2014) 330 final.

[2] A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, a Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak, COM(2015) 80 final.

[3] A folyosó alapú megközelítés azt jelenti, hogy a gázszállító csővezeték mentén fekvő valamennyi tagállamnak értékelnie kell a csővezetékben történő folyamatos ellenirányú gázáramlás határaikon túlmutató minden lehetséges előnyét.

tagállamok által tett, jól összehangolt intézkedések – különösen veszélyhelyzet esetén – jelentősen javíthatják az ellátásbiztonságot. Ez nem csak a veszélyhelyzet enyhítése érdekében alkalmazott nemzeti intézkedések, hanem a nemzeti megelőző intézkedések jobb összehangolására is vonatkozik; ilyenek például a nemzeti tárolási kapacitásokat vagy az LNG-t érintő szakpolitikák jobb összehangolását szolgáló javaslatok, amelyek bizonyos régiókban stratégiailag fontos szerepet játszhatnak. Az együttműködést ki kell terjeszteni az ellátásbiztonsági kérdésekben a tagállamok közötti szolidaritás erősítését célzó konkrét intézkedésekre is.

Bizonyos helyzetekben uniós szintű cselekvésre lehet szükség olyan helyzetekben (pl. az egész Európai Unióra kiterjedő vagy regionális veszélyhelyzetekben) is, amikor az EU ellátásbiztonságát a tagállamok önmagukban nem képesek kielégítően biztosítani, így az a tervezett intézkedés terjedelme vagy célja miatt az Unió szintjén jobban megvalósítható.

- **Arányosság**

A rendelet célja kellően magas készültségi szint elérését lehetővé tenni a válság kitörése előtt, továbbá mérsékelni egy olyan váratlan esemény fogyasztókra gyakorolt hatását, amely fennakadást okoz a gázellátásban. E célkitűzés teljesítése érdekében a rendelettervezet fokozott regionális koordinációt javasol, és bizonyos elveket és előírásokat az Európai Unió szintjén határoz meg. A javasolt megközelítés egy adott régió tagállamai közötti, a regionális szintű kockázatértékelés végzése során tanúsított fokozott együttműködésen alapul. Az EU egészében való összhang biztosítása érdekben a regionális kockázatértékelést az egész EU-t magában foglaló, közös előírásokat és egyedi forgatókönyvet alkalmazó szimuláció alapján kell lefolytatni. A regionális kockázatértékelés során azonosított kockázatokkal partneri értékelésnek alávetett és a Bizottság által jóváhagyott regionális megelőzési cselekvési tervekben és veszélyhelyzeti tervekben kell foglalkozni.

A rendelettervezet nem tesz javaslatot olyan teljes harmonizációra, amelynek keretében minden intézkedést uniós szinten írnak elő.

A jelenlegi rendszer hiányosságainak (nemzeti kockázatértékelés és nemzeti tervek) orvoslása érdekében fokozott regionális együttműködésre van szükség egyes előírások uniós szintű meghatározásával, ami lehetővé teszi a problémák regionális szinten történő megoldását, anélkül, hogy szükségtelenül előíró jellegű lenne. Épp ezért a rendelettervezetben javasolt megközelítés arányos a kitűzött céllal (lásd még a hatásvizsgálat 34–46. és 50. oldalát).

- **A jogi aktus típusának megválasztása**

Az e területen hatályban lévő jogi aktus a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 2004/67/EK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet. A javasolt jogi aktus célja a hatályban lévő rendeletben megállapított intézkedések és eljárások javítása és megerősítése. Ezért döntött úgy a jogalkotó, hogy erre a megfelelő eszköz a rendelet.

3. AZ UTÓLAGOS ÉRTÉKELÉSEK, AZ ÉRDEKELT FELEKKEL FOLYTATOTT KONZULTÁCIÓK ÉS A HATÁSVIZSGÁLATOK EREDMÉNYEI

- **A jelenleg hatályban lévő jogszabályok utólagos értékelése / célravezetőségi vizsgálata**

A 994/2010/EU rendelet 14. cikkében meghatározott nyomonkövetési kötelezettséggel összhangban a Bizottság 2014-ben jelentést[4] készített a rendelet végrehajtásának értékeléséről és a biztonság további javításának lehetséges módjairól. A jelentésben részletesen értékeli a rendeletben említett számos eszközt, arra összpontosítva, hogy ezeket hogyan valósították meg a tagállamok, és hogy ezek az eszközök hogyan járultak hozzá az EU ellátásbiztonságának és felkészültségének javításához.

A jelentés rámutatott arra, hogy a rendelet már sokat tett Európa gázellátása biztonságának javítása érdekében mind a felkészültség, mind pedig a zavarok enyhítése terén. Ma már a tagállamok felkészültebbek egy ellátási válság kezelésére, mivel kötelesek teljes körű kockázatértékelést lefolytatni, és ennek eredményei alapján megelőzési cselekvési tervet és veszélyhelyzeti tervet kell készíteniük. A tagállamok védelmének szintje annak köszönhetően is nőtt, hogy meg kell felelniük az ellátással és az infrastruktúrával szemben támasztott uniós szintű követelményeknek.

A jelentés ugyanakkor azt is feltárta, hogy még mindig komoly aggodalomra ad okot a tagállamok közötti együttműködés (az általuk hozott, alapvetően nemzeti intézkedések nem alkalmasak a gázellátási problémák kezelésére); az ellátással szemben támasztott követelmények védett fogyasztókra (főként háztartásokra) történő alkalmazása és az infrastruktúrával szemben támasztott követelmények alkalmazása. Ezenfelül, a földgázipari vállalkozások és a nem uniós beszállítók közötti gázbeszerzési szerződések nem kellően átláthatók. Ezek a hiányosságok akadályozzák a válságokra való hatékony reagálást.

A 2014 nyarán lefolytatott stressztesztrámutatott arra, hogy a keletről (azaz Oroszországból) érkező gázellátás súlyos zavara még mindig jelentős hatást gyakorolna az egész Európai Unióra. Egyes területeken, különösen Kelet-Európában, még mindig súlyos gazdasági és társadalmi következményekkel járna a gázhiány. A 2012. évi hideghullám idején a nagykereskedelmi másnapi gázárak több mint 50 %-kal emelkedtek az európai gázkereskedési pontokon, összehasonlítva a hideg időjárás előtti szintekkel. Olaszországban az árak 38 EUR/MWh szintről 65 EUR/MWh-ra emelkedtek, míg az Egyesült Királyságban, Németországban és Ausztriában az árak a korábbi 23 EUR/MWh szinthez képest 38 EUR/MWh-ra szöktek[5].

A jelenlegi helyzet számos különböző, eltérő súlyú probléma eredménye, beleértve a részrehajló magatartásformákat (az ellátásbiztonság tisztán nemzeti alapú megközelítése), a külső tényezőket (a nem EU-tag szállítók magatartása) és a technikai kérdéseket (a megfelelő infrastruktúra hiánya vagy az infrastruktúra nem kielégítő védelme).

A rendelet a feltárt hiányosságok orvoslására javasol intézkedéseket.

---

4 https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/SWD%202014%20325%20Implementation%20of%20the%20Gas%20SoS%20Regulation%20en.pdf

5 Forrás: Európai Bizottság

- **Az érdekelt felekkel folytatott konzultációk**

A 2015. január 15-e és április 8-a között az érdekelt felekkel folytatott nyilvános konzultáció során 106 válasz érkezett. Így ez a konzultáció igen széles körűnek tekinthető[6]. Bár a válaszadók többsége a magánszektorból, illetve fogyasztói, szabályozói vagy ipari szervezetektől érkezett, a közszektorbeli szervezetek is viszonylag nagy számban részt vettek a konzultációban.

A konzultáció a hatályban lévő rendelet kettős felépítését követte, amely a megelőzésre és a zavarok enyhítésére épül. A megelőzéssel kapcsolatos kérdések arra kerestek választ, vajon szükség van-e a hatályos jogszabályok javítására. E kérdések között azonban teret kapott az új elképzelések tesztelése is, különös tekintettel az ellátással szemben támasztott követelményeknek való megfelelésre irányuló intézkedések alkalmazására. A zavarok enyhítésére vonatkozó kérdések arra irányultak, hogy a tagállamok felkészültek-e egy veszélyhelyzet kezelésére, és ennek során számításba veszik-e a hatékony összehangolt megoldásokat, vagy pusztán nemzeti alapú megközelítést alkalmaznak és a szomszédaikat is érintő kontraproduktív intézkedésekhez folyamodnak.

Ami az eredményt illeti, a legtöbb igazgatási szerv a tagállamok közötti együttműködés hiányosságait emelte ki, míg a magánvállalatok és -szervezetek azt hangsúlyozták, hogy az ellátási problémák orvoslásában a piaci intézkedéseknek kell elsőbbséget biztosítani. A Bizottság figyelembe vette ezeket a véleményeket, és fokozottabb regionális együttműködést javasolt, valamint a piaci alapú intézkedések egyértelmű előnyben részesítését az ellátásbiztonsággal kapcsolatos kockázatok orvoslása során. A különböző érdekelt felek véleményei a hatásvizsgálat 6. és 7. szakaszában található szakpolitikai lehetőségek vizsgálatában és hatásaiban is tükröződnek.

- **Szakértői vélemények összegyűjtése és felhasználása**

E javaslat elkészítése során különböző témákban külső tanácsadók kerültek bevonásra. Vizsgálat készült a lehetséges föld alatti gáztárolási intézkedésekről és ezek hatásairól[7], valamint a Közös Kutatóközponttól is érkezett egy, a hatásvizsgálatot támogató elemzés. Egy további vizsgálat összehasonlította az EU földgázpiaci tárgyalási pozíciójának megerősítését célzó megközelítéseket[8], és e vizsgálat eredményei beépültek az ellátással szemben támasztott követelményeknek való megfeleléssel kapcsolatos egyes szakpolitikai lehetőségekbe (közös beszerzési rendszerek).

- **Hatásvizsgálat**

A hatásvizsgálat valamennyi javasolt intézkedést támogatta.

A Hatásvizsgálati Testület 2015. december 16-án kedvező véleményt fogalmazott meg.

A hatásvizsgálat négy szakpolitikai lehetőséget mérlegelt:

---

6 A válaszadók felsorolása itt található: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/List%20of%20stakeholders%20FOR%20PUBLICATION%20-%20updated%2018%2006.pdf

7 A gáztárolás belső piaci és az ellátásbiztonság garantálásában betöltött szerepéről szóló tanulmány, amelyet az REF4E, Mercados, E-Bridge készített az Energiaügyi Főigazgatóság részére. https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/REPORT-Gas%20Storage-20150728.pdf

8 „Az uniós gázvásárlók nagykereskedelmi földgázpiaci tárgyalási pozíciójának erősítését célzó különböző megközelítések költségeinek és előnyeinek gazdasági elemzése.” A Bizottság a honlapján teszi közzé a tanulmányt.

1. Szigorúbb végrehajtás és puha jogi eszközök

2. Fokozott koordináció és testre szabott megoldások

3. Fokozott koordináció néhány uniós szinten rögzített elvvel/előírással

4. Teljes körű harmonizáció

Az 1. és 2. lehetőséget a Bizottság elvetette, mert ezek teljesítménye gyengének mutatkozott az eredményesség és a hatékonyság terén. Nem bizonyultak elégségesnek a jelenlegi rendszer azon hiányosságainak fejlesztése terén, amelyeket az utólagos értékelés (2014-ben összeállított jelentés) és a 2014 nyarán lefolytatott stressztesztazonosított.

A 4. lehetőség tartalmaz olyan megközelítéseket, amelyek hatékonyabbak, mint az 1. és a 2. lehetőség. Egyesek azonban nem hatékonyabbak, mint a 3. lehetőségben rendelkezésre álló megközelítések. Többe is kerülnek, és egyesek közülük akár kontraproduktívak is lehetnek. A Bizottság ezért elvetette a 4. lehetőséget is.

A végső javaslat a leghatékonyabb intézkedéscsomagot, a 3. lehetőséget tartalmazza. Mind az eredményesség, mind pedig a hatékonyság szempontjából ez a legjobb lehetőség. A Bizottság az alábbi hatásokat vizsgálta meg:

1. Költségek és az árakra gyakorolt hatás

A költségekre és árakra gyakorolt összhatás rendkívül korlátozott. Egyes javaslatok célja a szükségtelen költségek elkerülése és az ellátásbiztonság javítására irányuló intézkedések közti szinergiák kiaknázása. Ezáltal valamennyi fogyasztó számára csökkennie kell az ellátásbiztonsági keret összköltségeinek. Az olyan intézkedések, mint a regionális kockázatértékelés, a regionális tervek vagy a szerződésekre vonatkozó rendelkezések nem növelik jelentősen a költségeket. Elképzelhető, hogy hatást gyakorolnak az adminisztratív terhekre.

A költségeket feltehetően jobban érintik az olyan szakpolitikai eszközök, mint az N–1 képlet kiértékelésének finomítása és az ellenirányú áramlásra vonatkozó kötelezettségek. Ami azonban az N–1 előírást illeti, nem valószínű, hogy a képlet finomítása következtében egy, az előírásoknak megfelelő tagállam meg nem felelővé váljon, ami kötelező beruházásokat tenne szükségessé. Fennmarad az a lehetőség, hogy keresletoldali intézkedéseket hozzanak az N–1 előírásnak való megfelelés érdekében. Egy jól beállított N–1 magasabb beruházási szintet tehet szükségessé, de ez az érintett tagállam értékelésén és a tényleges kapacitásra vonatkozó jobb helyzetképen alapulna. Ezért ez költséghatékony intézkedésnek tűnik, figyelemmel az azzal járó előnyökre, hogy minimális beruházással pontosabb kép nyerhető az ágazatról (pl. a tárolás valódi hozzájárulása a kivételi ráták realisztikusabb becslésének köszönhetően, a tárolt gáz szintjétől függően). A hidraulikai számítás[9] sem járhat többletköltségekkel, mivel a szállításirendszer-üzemeltetők rendelkeznek az ilyen értékelésekhez szükséges eszközökkel. Az uniós szintű szimulációkat az ENTSOG el tudja végezni a 715/2009/EK rendeletben előírt

[9] A hidraulikai számítás olyan matematikai modellt alkalmazó szimuláció eredménye, amely egy (nemzeti vagy regionális) hálózatban történő gázszállítást úgy ír le, hogy figyelembe veszi annak topológiáját és fizikai jellemzőit. A modell figyelembe veszi a leszállítási pontoknál szükséges nyomást és a keresleti profilokat. Az N–1 forgatókönyv hidraulikai modellel történő szimulációjával megtudható, hogy a rendszerben rendelkezésre álló gáz képes-e elérni az összes leszállítási pontot abban az esetben, ha a legnagyobb gázinfrastruktúrában zavar lép fel.

éves nyári és téli ellátási előrejelzés részeként. Ezek segíthetik a költséghatékony intézkedések azonosítását a nemkívánatos hatások minimalizálása érdekében.

2. Az érdekelt felekre, különösen a kis- és középvállalkozásokra gyakorolt hatás

Összességében a 3. lehetőség kedvező kell, hogy legyen a piaci résztvevők és a fogyasztók számára. Az ellátással szemben támasztott követelményekre vonatkozó intézkedések jobb felügyelete átlátható és költséghatékony módon biztosítja a megfelelést. A nyilvános konzultáció során sok ágazati válaszadó felelte azt, hogy nagyobb átláthatóságot és olyan, teljes mértékben indokolt intézkedéseket szeretnének, amelyeket rendszeresen felülvizsgálnak vagy tesztelnek.

A kis- és középvállalkozások továbbra is „védett fogyasztók" maradnak, ha egy tagállam így dönt, így ez a lehetőség nem gyakorol rájuk nézve hátrányos hatást. Ezen lehetőség szerint a fő különbség az, hogy rájuk nem szükségképpen vonatkozik a **szolidaritási elv**. Fontos azonban emlékeztetni arra, hogy ennek az elvnek az a lényege, hogy veszélyhelyzet esetén biztosítsa a háztartások és a szociális alapszolgáltatók folyamatos ellátását. Ez a mechanizmus végső eszköz, amely csak szélsőséges gázhiány esetén alkalmazandó. A felülvizsgált rendelet célja éppen az ilyen helyzetek elkerülése, mindazonáltal ezekre is fel kell készülnünk.

3. A belső piac megvalósítása

A 3. lehetőségről feltehető, hogy elősegíti az egységes energiapiac működésének jobbá tételét. A javasolt intézkedések jelentősen csökkentik egy olyan helyzet kockázatát, amelyben az ellátásbiztonságot szolgáló nemzeti intézkedések torzítják a versenyt vagy a külföldi állampolgárokkal szembeni hátrányos megkülönböztetést eredményeznek. Először is a tagállamok által elfogadandó új nem piaci intézkedések kötelező hatásvizsgálatai meg kell, hogy akadályozzák a káros intézkedések hatálybalépését és tervekbe történő beépítését. Emellett a hatályban lévő intézkedések egy adott régión belül más tagállamok által végzett alapos vizsgálat tárgyát is fogják képezni. Ennek segítenie kell az olyan helyzetek elkerülésében, amikor egy adott országban hozott intézkedések a szomszédos országokban negatív továbbgyűrűző hatásokkal járnak. Másodszor a kölcsönös partneri értékelés folyamata és a Bizottság általi felügyelet hozzá kell, hogy járuljon az ellátásbiztonságot szolgáló intézkedésekből eredő esetleges problémák azonosításához és megszüntetéséhez.

- **Célravezető szabályozás és egyszerűsítés**

A javaslat csak korlátozott mértékben növeli az adminisztratív terheket. Az adminisztratív terhek egyik fő forrása az lehet, hogy regionális kockázatértékeléseket, továbbá regionális megelőzési cselekvési terveket és veszélyhelyzeti terveket kell készíteni. Mivel azonban a 3. lehetőség a tervekkel kapcsolódóan már meglévő kötelező regionális konzultációra épít, és világosabb keretet teremt az eredményorientált regionális együttműködéshez és koordinációhoz, az adminisztratív teher nem fog jelentősen növekedni. Ez a megoldás mind technikailag, mind pedig jogilag kivitelezhető, amire jó példák az Egyesült Királyság és Írország közös megelőzési cselekvési tervei, valamint a 2014. évi stressztesztről a balti államok és Finnország által készített közös jelentés.

A tervek időben történő megvalósításához a felelősségeket és az időkereteket világosan meg kell határozni. Ez többféleképpen érhető el. Bizonyos esetekben ebből a célból például titkárság működik, egyes tagállamok pedig a múltban azt a megoldást választották, hogy egy adott tervre vonatkozó feladatokat rotációs rendszerben látnak el. A Bizottság kész útmutatást nyújtani és a folyamatot szükség szerint elősegíteni, ahogyan ezt a stressztesztnél során is tette a fókuszcsoportok számára, valamint a balti államok és Finnország közötti regionális együttműködést célzó BEMIP fókuszcsoport esetében.

Az adminisztrációs teher elkerülhetetlenül növekedni fog, akkor is, ha a nemzeti tervek helyébe regionális tervek lépnek, elkerülve ezzel a feladatok kétszeri elvégzését. Azzal is lehet érvelni, hogy a tervek regionális szinten történő elfogadása feltehetően több időt fog igénybe venni, és további intézkedéseket tesz szükségessé. Erre figyelemmel és a további terhek korlátok közé szorítása érdekében a regionális kockázatértékelést és a regionális terveket nem a hatályban lévő rendelet szerinti kétévenként, hanem négyévenként kell frissíteni.

Az e rendelet szerinti terveknek összhangban kell lenniük az energiaunió stratégiai tervezési és jelentéstételi eszközeivel. Az e rendelet alapján kialakítandó veszélyhelyzeti tervek és megelőzési cselekvési tervek azonban nem stratégiai szakpolitikai döntéseket meghatározó szakpolitikai dokumentumok. E tervek technikai jellegűek, és céljuk az, hogy megakadályozzák a veszélyhelyzetek kialakulását vagy eszkalálódását, valamint, hogy enyhítsék ezek hatásait.

- **Alapvető jogok**

Tárgytalan.

4. KÖLTSÉGVETÉSI VONZATOK

A javaslat nincs hatással az uniós költségvetésre.

5. EGYÉB ELEMEK

- **Végrehajtási tervek, valamint a nyomon követés, az értékelés és a jelentéstétel szabályai**

A Bizottság nyomon követi a gázellátás biztonságáról szóló rendeletben bevezetett változtatások tagállamok általi végrehajtását. A fokozott bekapcsolódásnak a felügyeleti és nyomonkövetési hatáskörök mellett a szabályok jobb betartását kell biztosítania az egész Unióban. Ahol szükséges, a Bizottság felajánlja a tagállamok számára, hogy bármelyikük ilyen irányú kérése esetén az összes tagállam részvételével szervezett munkaértekezletekkel vagy kétoldalú találkozókkal segít a szükséges jogszabályok szükséges módosításainak végrehajtásában. Szükség esetén a Bizottság alkalmazni fogja az EUMSZ 258. cikke szerinti eljárást, ha valamely tagállam nem tesz eleget az uniós jog végrehajtására és alkalmazására vonatkozó kötelezettségeinek.

A Bizottság emellett folyamatosan nyomon követi az ellátásbiztonságot az EU-ban, és rendszeresen jelentést nyújt be a gázkoordinációs csoportnak.

- **Magyarázó dokumentumok (irányelvek esetében)**

Tárgytalan.

- **A javaslat egyes rendelkezéseinek részletes magyarázata**

A felülvizsgált rendelet a következő elemeket tartalmazza:

1. Jobb regionális együttműködés és koordináció mint az ellátásbiztonság egész Európai Unióban való javítására irányuló legköltséghatékonyabb megközelítés;

– Kötelező regionális megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek (a továbbiakban: tervek) és közösen készítendő regionális kockázatértékelések a rendelet mellékleteiben foglalt kötelező sablonok alapján.

– A regionális együttműködés alapjaként a rendelet I. melléklete javaslatot tartalmaz, amely a 3. cikk (7) bekezdésében foglalt szempontok alapján (vagyis a hatásvizsgálatban található 2. lehetőség szerinti térképen javasoltaknak megfelelően) bemutatja a régiók összetételét. A Bizottság álláspontja szerint ez a javaslat kínálja a legjobb módot a gázellátás biztonságának garantálására veszélyhelyzet esetén. A lehetőségek keretei között ez a javaslat a tagállamok és a Bizottság által létrehozott, már működő regionális együttműködési rendszerekre épül, különös tekintettel a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet[10] (a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet) szerint létrehozott regionális csoportokra. Mivel azonban e rendelet és a transzeurópai energetikai infrastruktúráról szóló rendelet különböző célokra irányulnak, a regionális csoportok méretét és összetételét a Bizottság megváltoztatta. E rendelet alkalmazásában a 3. cikk (7) bekezdésében megfogalmazott alábbi szempontokat kell figyelembe venni a regionális csoportok meghatározása során: az ellátás szerkezete; a tagállamok közötti meglévő és tervezett rendszerösszekötők és rendszerösszekötő kapacitás; a piac fejlettsége és érettsége; a meglévő regionális együttműködési rendszerek; valamint a régióban található tagállamok száma, amelyet az intézkedések működőképességének érdekében korlátozni kell.

Az északnyugati régió (az Egyesült Királyság és Írország) például a két ország között fennálló együttműködésre épül. A régiók többsége esetében (Déli Gázfolyosó, közép-kelet, délkelet, I. és II. balti energiapiac) a javasolt kialakítás indoka az Oroszországból származó ellátás zavara esetén kialakuló ellátási szerkezetben rejlik. A Nyugat-Európa északi és déli részét (Belgium, Franciaország, Luxemburg, Spanyolország, Hollandia és Portugália) magában foglaló régió kialakítása azt a tényt tükrözi, hogy az Európai Unió e részén a gázpiac érett és fejlett. Ez bizonyulhat a legjobb útnak a veszélyhelyzetek elkerülésére, vagy – ha mégis kialakul ilyen – a hatásainak enyhítésére.

– A regionális tervek kölcsönös partneri értékelés tárgyát képezik. Ezt a Bizottság szervezi meg, kiválasztva az egyes partneri értékelő csapatok tagjait (régiónként egyet) a tagállamok által előterjesztett jelöltek közül. A Bizottság a partneri értékelésekben megfigyelőként vesz részt.

– A gázkoordinációs csoport a partneri értékelés eredménye alapján megvitatja a terveket annak biztosítása érdekében, hogy a különböző régiók tervei összhangban legyenek egymással.

– A folyamat végén a Bizottság határozat formájában kérheti a tervek módosítását, majd végül jóváhagyja a terveket.

2. A szükséges infrastruktúra rendelkezésre állását biztosító részletesebb kötelezettségek:

[10] Az Európai Parlament és a Tanács 2013. április 17-i 347/2013/EU rendelete a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.).

– Az N–1 képletének kiértékeléséhez csatolni kell egy nemzeti hidraulikai számítást, és az ENTSOG-nak a 2014 nyarán végrehajtott stressztesztek során végzett szimulációkhoz hasonló, EU-szintű szimulációkat kell lefolytatnia.

– Az ellenirányú áramlás tekintetében minden rendszerösszekötő pontot állandó ellenirányú kapacitással kell ellátni, kivéve, ha az adott pont mentességet kapott.

i. A mentesség biztosításáról vagy a kiépítendő kapacitási szintről szóló határozatot, a rendszerösszekötő pont két oldalán működő hatáskörrel rendelkező hatóságok közösen hozzák meg (a továbbiakban: közös határozat), a gázellátási folyosó menti többi tagállammal, a Bizottsággal és az ACER-rel történő egyeztetést követően.

ii. Az ACER köteles véleményezni a hatáskörrel rendelkező hatóságok közös határozatát.

iii. A Bizottság az ACER véleményére figyelemmel dönthet úgy, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok közös határozatának módosítását kéri. A Bizottság azon hatásköre, hogy az e területre vonatkozó határozatot fogadjon el, a jövőben már nem korlátozódik az egyes tagállamok közötti egyet nem értés eseteire.

iv. Ha egy bizonyos idő elteltével nem születik közös határozat, az ACER felvázol egy határozatot, amelyben mentesség megadására vagy egy adott ellenirányú áramlást lehetővé tévő kapacitásra irányuló javaslatot tesz. Az ACER határozata képezi azon bizottsági határozat alapját, amely meghatározza a mentességre vagy az adott kapacitásra vonatkozó feltételeket.

v. A fennálló mentességeket az új eljárással összhangban felül kell vizsgálni.

3. Továbbfejlesztett kockázatértékelés és kockázatmegelőzés

– Jobb hozzáférés az információkhoz:

i. A jelenlegi rendszer szerint a Bizottság részére automatikusan biztosított szerződéses információk körének korlátozott szélesítése (azaz minimálisan a napi, havi és éves gázmennyiség). Ezek az információk a jövőben már nem szolgáltathatók összesített formában.

ii. A hatáskörrel rendelkező hatóságok jogosultak lesznek a földgázipari vállalkozásoktól egy veszélyhelyzetet megelőzően, de csak kellően indokolt körülmények fennállásakor (pl. lehetséges fenyegetés esetén), további tájékoztatást kérni, beleértve a szerződéses információkat is. A Bizottság hozzáférést kérhet az ilyen információkhoz, és a hatáskörrel rendelkező hatóságok ilyen kéréseit is szorgalmazhatja. E rendelkezés bevezetésének alapja a Bizottság 2014–15. évi téli tapasztalatai voltak. A Bizottság ekkor az Oroszországból érkező gázellátás csökkenését tapasztalta egyes uniós gázvállalkozások tekintetében. A fejlemények értékeléséhez szükséges információkhoz azonban csak korlátozott mértékben fért hozzá, mivel a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak nem volt jogalapjuk arra, hogy az érintett gázvállalkozásoktól ilyen konkrét információkat kérjenek, figyelemmel arra, hogy a helyzet nem minősült veszélyhelyzetnek.

iii. A földgázipari vállalkozások kötelesek lesznek automatikusan értesíteni a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságot és a Bizottságot a gázellátás biztonsága szempontjából releváns szerződésekről azok aláírásakor vagy módosításakor. A gázellátás biztonsága szempontjából releváns szerződésnek azok a hosszú távú (vagyis egy évnél hosszabb időre szóló) szerződések minősülnek, amelyek önmagukban vagy ugyanazzal a szállítóval, illetve annak

leányvállalataival kötött más szerződésekkel együtt az érintett tagállam éves földgázfogyasztásának több mint 40 %-át egyetlen földgázipari vállalkozás vagy leányvállalatai számára biztosítják.

iv. Az automatikus értesítési kötelezettség akkor áll be, amikor a küszöbértéket elérő szerződést megkötik vagy módosítják. Azonban olyan szerződések is relevánsak lehetnek a gázellátás-biztonsági helyzet értékelése szempontjából, amelyek nem felelnek meg a fenti feltételnek. Bár a piac olyan módon alakult, hogy ma már ritkák a nagyon hosszú távra kötött szerződések, még mindig találunk ilyeneket. Ha egy hosszú távú szerződést röviddel e rendelet hatálybalépését megelőzően kötnek meg, akkor arra nem vonatkozik a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóság és a Bizottság értesítésére vonatkozó automatikus kötelezettség. Ezenkívül ha a szerződés olyan kikötést tartalmaz, amely az árat a gázkereskedési pont árához köti, akkor előfordulhat, hogy a szerződést évekig nem módosítják. Ilyen esetben tehát a módosításokról szóló automatikus értesítésre vonatkozó kötelezettséget sem lehet alkalmazni.

Az ilyen helyzetekre tekintettel a Bizottságot és a hatáskörrel rendelkező hatóságokat fel kell hatalmazni arra, hogy a szerződésekről való értesítést kérhessék abban az esetben is, ha azokat nem vizsgálták felül, vagy ha nem felelnek meg a küszöbértékre vonatkozó feltételnek. Ezért a fent említettekhez hasonló, kellően indokolt esetekben a Bizottság vagy a hatáskörrel rendelkező hatóságok értesítést kérhetnek a szerződésekről, ha e szerződésekre a szerződéses keretek által egy tagállam, egy régió vagy az EU egészének ellátásbiztonsági helyzetére gyakorolt hatás átfogó értékeléséhez, különösen pedig a kockázatértékelések, valamint a megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek értékeléséhez szükség van.

Mivel a hatáskörrel rendelkező hatóságok vagy a Bizottság kérése kiterjedhet a szerződés egészére, a hatáskörrel rendelkező hatóságok az árakról is információt szerezhetnek. Ezek után a Bizottság a szerződésekből származó információkat felhasználhatja az EU egésze ellátásbiztonsági helyzetének értékelésére, különös tekintettel a megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek értékelésére. Ha egy földgázipari vállalkozás nem teljesíti az értesítési kötelezettségét, a Bizottság kötelezettségszegési eljárást indíthat azon tagállam ellen, amelynek hatáskörrel rendelkező hatóságai jogosultak a szerződést megkapni, illetve bekérni.

Az a tény, hogy a Bizottság ezentúl jobb hozzáféréssel rendelkezik majd a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó információkhoz, semmilyen módon nem érinti a gázpiac Bizottság általi, folyamatban lévő nyomon követését. Ha a Bizottság piaci visszaéléseket tapasztal, megteszi a beavatkozáshoz szükséges intézkedéseket.

– Az összes releváns kockázatnak, így a természeti katasztrófáknak, a műszaki, kereskedelmi, pénzügyi, társadalmi, politikai és piaci kockázatoknak a kockázatértékelésben történő értékelésére vonatkozó kötelezettség. A terveknek hatékony, arányos és megkülönböztetésmentes intézkedéseket kell tartalmazniuk az összes releváns kockázatra vonatkozóan. E kötelezettség célja az átláthatóság növelése és a bevált gyakorlatok megosztásának ösztönzése.

4. Bizonyos fogyasztói csoportok – akár rendkívüli körülmények között történő – földgázellátására vonatkozó kötelezettségek fokozott felügyelete (**ellátással szemben támasztott követelmények**).

– Nem változnak a jelenlegi rendeletben meghatározott, ellátással szemben támasztott követelmények, amelyek a védett fogyasztóknak folyamatos gázellátást biztosítanak – a

meghatározott forgatókönyvtől függően – legalább 7 vagy 30 naptári napon át, még szűkös gázellátás és/vagy rendkívül magas gázkereslet esetén is.

– A Bizottságnak (a tervekről hozott bizottsági határozatok révén) fokoznia kell az ellátási kötelezettség teljesítését célzó meglévő tagállami intézkedések felügyeletét a kiszolgáltatottabb tagállamokat esetleg hátrányosan érintő, nem kielégítő vagy túlzottan nagy mértékű védelem elkerülése érdekében.

– Az ellátással szemben támasztott követelményeknek való megfelelést szolgáló új, nem piaci alapú intézkedéseket nyilvános hatásvizsgálatnak kell alávetni, és azokról értesíteni kell a Bizottságot, amely értékeli az arányosságukat, valamint a belső piacra és más tagállamok gázellátásának biztonságára kifejtett hatásukat. A Bizottságnak jogában áll határozatban az intézkedések módosítását kérni, és azok nem léphetnek hatályba, amennyiben nem felelnek meg a Bizottság határozatának.

5. A rendelet kifejezetten beemeli a jogszabályba az új **szolidaritási elvet**.

– Amint azt a rendelet lehetővé teszi, amennyiben egy tagállam az ellátással szemben szigorúbb követelményeket támaszt, amelyek következtében csökkenhet az egyik országból a másikba áramló gáz mennyisége, és ezáltal egy szomszédos tagállamban az ellátásbiztonsági helyzet súlyosabbá válhat, az ellátással szemben támasztott szigorúbb követelményeket veszélyhelyzet esetén vissza kell állítani az alapértelmezett uniós szintre (amely biztosítja a szolgáltatást az összes védett fogyasztónak).

– Kötelező lesz a szolidaritás elvét a tagállamok közötti technikai és igazgatási megállapodások alapján alkalmazni. A háztartásokon, a szociális alapszolgáltatókon és a távhőszolgáltatókon kívül más fogyasztók nem részesülhetnek a továbbiakban gázellátásban egy adott tagállamban – akkor sem, ha ott nincs veszélyhelyzet –, amennyiben egy másik, veszélyhelyzet által sújtott tagállamban, amelyhez az előbbi ország gázszállító hálózata kapcsolódik, a háztartásokhoz, a szociális alapszolgáltatókhoz és a távhőszolgáltatókhoz nem jut el a gáz.

6. A védett fogyasztók meghatározása változatlan marad (vagyis a tagállamoknak jogukban áll kis- és középvállalkozásokat védett fogyasztóknak tekinteni). Ugyanakkor a tagállamoknak az általuk kidolgozott tervek keretében be kell vezetniük olyan intézkedéseket, amelyek célja a technikai kérdések kezelése és annak megelőzése, hogy az arra nem jogosult fogyasztók védett fogyasztóknak szánt földgázt használjanak. A tagállamok szabadon dönthetnek arról, hogy e célra milyen jellegű intézkedéseket léptetnek életbe.

7. A rendelet alkalmazása az Energiaközösség szerződő felei és az uniós tagállamok között. A felülvizsgált rendelet kiterjed az uniós tagállamok szerződő felekkel szemben fennálló, határokon átnyúló jellegű konkrét kötelezettségeire, és azt az Energiaközösségen belül olyan közös aktus elfogadásának kell kísérnie, amely elfogadja és integrálja a rendeletet az Energiaközösségbe, továbbá kölcsönös kötelezettségeket vezet be az Energiaközösség szerződő feleinek oldalán a tagállamokkal fenntartott kapcsolataikra vonatkozóan. Ezek a kötelezettségek csak az egyes szerződő felek és a tagállamok közötti kölcsönös kötelezettségek alkalmazhatóságát megerősítő bizottsági határozatot követően alkalmazhatók. A kötelezettségek a kockázatértékelés, a kockázatmegelőzés és a veszélyhelyzeti intézkedések keretét érintik.

8. A közös beszerzési mechanizmusok tekintetében a rendelet egyértelművé teszi, hogy a tagállamok és a földgázipari vállalkozások szabadon kiaknázhatják a korlátozott ellátás

kezelését szolgáló közös földgázbeszerzéssel járó potenciális előnyöket. E mechanizmusoknak összhangban kell lenniük a WTO és az Európai Unió versenyszabályaival, különösen a horizontális együttműködési megállapodásokra vonatkozó bizottsági iránymutatással.

2016/0030 (COD)

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről és a 994/2010/EU rendelet hatályon kívül helyezéséről

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 194. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére,[11]

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére,[12]

rendes jogalkotási eljárás keretében,

mivel:

(1) A földgáz (gáz) továbbra is az Unió energiaellátásának alapvető eleme. Az Unió a gáz jelentős részét harmadik országokból hozza be.

(2) A gázellátás súlyos zavara minden tagállamot, az Unió egészét és az Energiaközösség létrehozásáról szóló, 2005. október 25-én Athénban aláírt szerződés szerződő feleit is érintheti. Jelentős kárt okozhat az uniós gazdaságnak, és súlyos társadalmi következményekkel is járhat, különösen a kiszolgáltatott fogyasztói csoportok esetében.

(3) E rendelet biztosítani kívánja, hogy minden szükséges intézkedésre sor kerüljön annak érdekében, hogy a folyamatos gázellátás biztosított legyen az Unió egész területén, különös tekintettel a védett fogyasztóknak nehéz éghajlati viszonyok vagy gázellátási zavarok esetén nyújtott szolgáltatásra. Ezeket a célokat a leginkább költséghatékony intézkedések révén és az energiapiacok torzulása nélkül kell elérni.

(4) A földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló, 2010. október 20-i 994/2010/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet már igen pozitívan befolyásolta az uniós gázellátás biztonságát, mind a felkészülés, mind az enyhítő intézkedések tekintetében. A tagállamok most már felkészültebbek egy esetleges gázellátási válságra annak köszönhetően, hogy kötelesek megelőző és veszélyhelyzeti intézkedéseket tartalmazó terveket kidolgozni, és védettebbek, mert az infrastruktúra kapacitása és a gázellátás tekintetében több kötelezettségnek meg kell felelniük. A 994/2010/EU rendelet végrehajtásáról 2014 októberében közreadott jelentés

[11] HL C , , . o.
[12] HL C , , . o.

ugyanakkor kiemelt néhány területet, amelyeken a rendelet továbbfejlesztése még jobban elősegíthetné az uniós gázellátás biztonságát.

(5) Az európai gázrendszer rövid távú ellenálló képességéről szóló 2014. októberi bizottsági közlemény[13] elemezte az oroszországi gázbeszerzések esetleges részleges vagy teljes megszakadásának hatásait, és megállapította, hogy a kizárólag tagállami megközelítések nem kellőképpen eredményesek a beszerzések súlyos zavara esetén, mert a hatókörük – jellegüknél fogva – korlátozott. A stresszteszt megmutatta, hogy a tagállamok fokozottabb együttműködésére épülő megközelítés jelentősen csökkenthetné a beszerzések súlyos zavarainak hatását a legkiszolgáltatottabb tagállamokban.

(6) A stabil és alkalmazkodóképes energiaunió és az előretekintő éghajlat-politika keretstratégiája című 2015. februári bizottsági közlemény[14] hangsúlyozza, hogy az energiaunió a szolidaritásra és a bizalomra épül, amely szükséges kelléke az energiabiztonságnak. E rendeletnek törekednie kell a tagállamok közötti szolidaritás és bizalom megerősítésére, továbbá életbe kell léptetnie az e célok eléréséhez szükséges intézkedéseket, ezáltal előkészítve az energiaunió megvalósítását.

(7) A zökkenőmentesen működő belső földgázpiac az uniós energiaellátás-biztonság garantálásának és az ellátási zavarok káros hatásainak való tagállami kiszolgáltatottság csökkentésének legjobb biztosítéka. Amikor egy tagállamban a földgázellátás biztonsága veszélybe kerül, fennáll a kockázat, hogy az e tagállam által egyoldalúan meghozott intézkedések veszélyeztetik a gáz belső piacának megfelelő működését, és hátrányosan befolyásolják más tagállamok fogyasztóinak gázellátását. Annak érdekében, hogy a gáz belső piaca a kínálat beszűkülése esetén is működhessen, szükséges rendelkezni arról, hogy az ellátási válságokra adott válaszok mind a megelőző intézkedéseket, mind pedig a tényleges ellátási zavarok esetén hozott intézkedéseket tekintetve szolidárisak és összehangoltak legyenek.

(8) Mind ez idáig nem sikerült teljes mértékben kihasználni a regionális együttműködésen alapuló hatékonyabb és kevésbé költséges intézkedésekben rejlő lehetőségeket. Ez nemcsak a veszélyhelyzetekben alkalmazott nemzeti enyhítő intézkedések, hanem az olyan nemzeti megelőző intézkedések – például a nemzeti tárolási kapacitások vagy a cseppfolyósított földgázzal kapcsolatos szakpolitikák – jobb összehangolására is vonatkozik, amelyek bizonyos régiókban fontos stratégiai szerepet játszhatnak.

(9) A szolidaritás szellemében e rendelet vezérelvének a hatóságok és a földgázipari vállalkozások regionális együttműködésének kell lennie, ez biztosítja ugyanis minden egyes régió releváns kockázatainak azonosítását, valamint a kockázatok csökkentését és az uniós fogyasztók szempontjából leginkább költséghatékony intézkedések végrehajtását célzó összehangolt fellépés előnyeinek optimalizálását.

(10) Bizonyos fogyasztók – köztük a háztartások és a szociális alapszolgáltatók – különösen kiszolgáltatottak, és szociális védelmet igényelhetnek. E védett fogyasztók meghatározása nem lehet ellentétes az Európai Unió szolidaritási mechanizmusaival.

(11) A gázellátás biztonságát saját tevékenységi körükön belül a földgázipari vállalkozásoknak, a hatáskörrel rendelkező hatóságaikon keresztül a tagállamoknak, valamint a Bizottságnak közösen kell biztosítaniuk. Ez a feladatmegosztás igen szoros

---

13 COM(2014) 654 final.

14 A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak, COM(2015) 80 final.

együttműködést tesz szükségessé a felek között. Ugyanakkor a gázt villamosenergia-termelésre vagy ipari célokra felhasználó fogyasztók is fontos szerepet játszhatnak a gázellátás biztonságának szavatolásában azáltal, hogy a válsághelyzetre keresletoldali intézkedésekkel, például megszakítható szerződésekkel és másik energiahordozóra való átállással tudnak reagálni, ami azonnali hatást gyakorol a kereslet és a kínálat egyensúlyára.

(12) A 2009/73/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv[15] rendelkezéseinek megfelelően a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak az e rendeletben foglalt feladataik végrehajtása során szorosan együtt kell működniük a többi érintett nemzeti hatósággal, köztük különösen a nemzeti szabályozó hatóságokkal.

(13) Az infrastruktúrával szemben támasztott követelményeknek egy minimális szintű infrastruktúra fenntartására kell kötelezniük a tagállamokat annak érdekében, hogy az infrastruktúra legnagyobb kapacitású elemének kiesése esetén a rendszerben kellő tartalék legyen. Mivel az „N–1” mutató alapján végzett elemzés csupán kapacitásalapú megközelítés, az „N–1” mutató segítségével kapott eredményeket ki kell egészíteni egy olyan részletes elemzéssel, amely a gázáramlásokat is számításba veszi.

(14) A 994/2010/EU rendelet előírja, hogy a szállításirendszer-üzemeltetőknek valamennyi határkeresztező rendszerösszekötőn kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitást kell kialakítaniuk, kivéve akkor, ha mentesülnek e kötelezettség alól. E rendelkezés célja annak biztosítása, hogy a kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitás lehetséges előnyei az új rendszerösszekötők létesítésének tervezésekor mindig figyelembevételre kerüljenek. A kétirányú szállítást lehetővé tevő kapacitás ugyanakkor mind a szomszédos tagállam, mind a gázfolyosó mentén fekvő többi ország földgázzal való ellátására is felhasználható. A kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitás kialakításának a gázellátás biztonsága szempontjából vett előnyeit ezért szélesebb összefüggésben, a szolidaritás és a megerősített együttműködés szellemében kell mérlegelni. Ennélfogva a kétirányú szállítást lehetővé tevő kapacitások kialakításával kapcsolatos döntések meghozatala során olyan költség-haszon elemzéseket kell végezni, amelyek az egész szállítási folyosót figyelembe veszik. Ennek megfelelően helyénvaló, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok a regionális kockázatértékelések eredményei alapján felülvizsgálják a 994/2010/EU rendelet alapján adott mentességeket.

(15) A 2008/114/EK tanácsi irányelv[16] egy meghatározott folyamat segítségével javítani kívánja az Unión belül az európai infrastruktúra, – és ezen belül a földgáz-infrastruktúra – kijelölt kritikus elemeinek biztonságát. E rendelet a 2008/114/EK irányelvvel együtt hozzájárul egy, az uniós energiabiztonsággal kapcsolatos átfogó megközelítés kialakításához.

(16) A rendelet olyan, elegendő mértékben harmonizált ellátásbiztonsági előírásokat határoz meg, amelyek megoldást kínálnak legalább a 2009. januárihoz hasonló helyzetekre, amikor is zavar keletkezett az oroszországi földgázbeszerzésekben. Ezek az előírások figyelembe veszik a tagállamok közötti eltéréseket, valamint a

---

15 Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 2009/73/EK irányelve a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

16 A Tanács 2008. december 8-i 2008/114/EK irányelve az európai kritikus infrastruktúrák azonosításáról és kijelöléséről, valamint védelmük javítása szükségességének értékeléséről (HL L 345., 2008.12.23., 75. o.).

2009/73/EK irányelv 3. cikke szerinti közszolgáltatási kötelezettségeket és fogyasztóvédelmi intézkedéseket. Az ellátásbiztonsági előírásoknak – a szükséges jogbiztonság megteremtése érdekében – stabilnak és egyértelműen meghatározottnak kell lenniük, és nem róhatnak ésszerűtlen és aránytalan terheket a földgázipari vállalkozásokra. Továbbá az uniós földgázipari vállalkozások számára egyenlő hozzáférést kell biztosítaniuk a nemzeti fogyasztókhoz.

(17) A kockázatértékelés, valamint a megelőzést és a kockázatok enyhítését szolgáló intézkedések meghatározása és elfogadása terén alkalmazott regionális megközelítés lehetővé teszi az erőfeszítések összehangolását, ami jelentős haszonnal jár az intézkedések eredményessége és az erőforrások optimalizálása tekintetében. Ez különösen igaz azokra az intézkedésekre, amelyek a nehéz körülmények között védett fogyasztóknak nyújtott ellátás folyamatosságának biztosítására, illetve az esetleges veszélyhelyzetek hatásainak enyhítésére irányulnak. Az egymással összefüggő kockázatok regionális szintű értékelése – amely átfogóbb és pontosabb is egyben – biztosítja, hogy a tagállamok jobban fel legyenek készülve az esetleges válsághelyzetekre. Emellett az ellátásbiztonság terén alkalmazott összehangolt és előzetesen egyeztetett megközelítés következetes választ kínál veszélyhelyzet esetén, és csökkenti a kizárólag tagállami szintű intézkedések nyomán a szomszédos tagállamokban jelentkező esetleges negatív továbbgyűrűző hatások kockázatát.

(18) A régiókat a lehetőségekhez mérten a már meglévő, a tagállamok és a Bizottság által kialakított regionális együttműködési struktúrák alapján kell meghatározni, különös tekintettel a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló 347/2013/EU rendelet[17] értelmében létrehozott regionális csoportokra. Ugyanakkor mivel e rendelet és a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról szóló rendelet eltérő célokra irányul, a két rendelet hatálya alá tartozó regionális csoportok mérete és szerkezete eltérő lehet.

(19) E rendelet alkalmazásában a regionális csoportok meghatározásakor figyelembe kell venni az ellátás szerkezetét, a tagállamok közötti meglévő és tervezett rendszerösszekötőket és rendszerösszekötő kapacitást, a piac fejlettségét és érettségét, a meglévő regionális együttműködési struktúrákat, valamint a régióban található tagállamok számát, amelyet korlátozni kell, hogy a csoport kezelhető méretű maradjon.

(20) A regionális együttműködés megvalósíthatósága érdekében a tagállamoknak minden régión belül ki kell alakítaniuk egy együttműködési mechanizmust. E mechanizmust vagy mechanizmusokat kellő előrelátással kell létrehozni, úgy, hogy legyen idő a kockázatértékelésre és a tartalmas regionális tervek kidolgozására. A tagállamok szabadon állapodnak meg az adott régió számára legalkalmasabb együttműködési mechanizmusról. A Bizottság feladata, hogy a teljes folyamatot támogassa, megossza a regionális együttműködések kialakítására vonatkozó bevált módszereket, amilyen például a régión belül rotációs alapon betöltött, a különböző dokumentumok előkészítésével foglalkozó koordinátor szerepköre vagy a célzott szervek létrehozása. Ha nem születik megállapodás az együttműködési mechanizmusról, a Bizottságnak

[17] Az Európai Parlament és a Tanács 2013. április 17-i 347/2013/EU rendelete a transzeurópai energiaipari infrastruktúrára vonatkozó iránymutatásokról és az 1364/2006/EK határozat hatályon kívül helyezéséről, valamint a 713/2009/EK, a 714/2009/EK és a 715/2009/EK rendelet módosításáról (HL L 115., 2013.4.25., 39. o.).

jogában áll megfelelő együttműködési mechanizmust javasolni egy adott régió számára.

(21) A regionális szinten elkészítendő átfogó kockázatértékelések keretében a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak értékelniük kell a természeti, műszaki, kereskedelmi, pénzügyi, szociális, politikai, piaci és egyéb releváns kockázatokat, ideértve adott esetben az egyetlen legnagyobb szolgáltatótól származó ellátás zavarait is. Valamennyi kockázatot a megelőzési cselekvési tervben és a veszélyhelyzeti tervben meghatározandó hatékony, arányos és megkülönböztetéstől mentes intézkedésekkel kell kezelni. A kockázatértékelés eredményeit emellett fel kell használni az 1313/2013/EU határozat[18] 6. cikkében előírt, valamennyi veszélyre vonatkozó kockázatértékelésekben is.

(22) A kockázatértékelésekhez való hozzájárulás céljából a földgázpiaci szállításirendszer-üzemeltetők európai hálózatának (a továbbiakban: földgázpiaci ENTSO) – a gázkoordinációs csoporttal és a villamosenergia-piaci átvitelirendszer-üzemeltetők európai hálózatával (ENTSO-E) egyeztetve – az egész Unióban a 2014-es stresszteszthez hasonló szimulációkat kell végeznie.

(23) A maximális felkészültség biztosítása – vagyis az ellátási zavarok elkerülése, illetve bekövetkezésük esetén a hatások enyhítése – érdekében az adott régió hatáskörrel rendelkező hatóságainak az érdekelt felekkel folytatott egyeztetést követően megelőzési cselekvési terveket és veszélyhelyzeti terveket kell kidolgozniuk. A regionális terveknek figyelembe kell venniük az egyes tagállamok sajátos jellemzőit. Ezenkívül egyértelműen meg kell határozniuk a földgázipari vállalkozások és a hatáskörrel rendelkező hatóságok szerepét és felelősségeit. A kidolgozandó tagállami intézkedéseknek teljes mértékben figyelembe kell venniük a megelőzési cselekvési tervben és a veszélyhelyzeti tervben foglalt regionális intézkedéseket. Kidolgozásukkor szem előtt kell tartani azt, hogy a tagállami kockázatokat a regionális együttműködés nyújtotta lehetőségeket teljesen kihasználva törekedjenek kezelni. A tervek lehetnek műszaki vagy szervezési jellegűek, és a céljuk az, hogy segítsék megelőzni a veszélyhelyzetek kialakulását vagy eszkalálódását, illetve enyhítsék azok hatását. A terveknek figyelemmel kell lenniük a villamosenergia-rendszerek védelmére, továbbá összhangban kell lenniük az energiaunió stratégiai tervezési és jelentéstételi eszközeivel.

(24) Mindezek figyelembevételével a belső gázpiac megfelelő működésének különösen ellátási zavarok és válsághelyzet esetén történő fenntartása érdekében pontosan meg kell határozni a földgázipari vállalkozások és a hatáskörrel rendelkező hatóságok feladatait és felelősségét. A feladatok és a felelősség meghatározása során biztosítani kell a háromszintű megközelítés tiszteletben tartását, amelynek értelmében először az érintett földgázipari vállalkozások és az ipar szereplői, majd a tagállamok nemzeti és regionális szinten, végül az Unió lép be a folyamatba. E rendeletnek lehetővé kell tennie, hogy a földgázipari vállalkozások és a fogyasztók az ellátási zavarokra adott válaszukban, amíg csak lehetséges, a piaci mechanizmusokra támaszkodjanak. Ugyanakkor rendelkeznie kell olyan mechanizmusokról is, amelyeket akkor lehet alkalmazni, amikor a piacok önmagukban már nem képesek a gázellátási zavart megfelelően kezelni.

[18] Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1313/2013/EU határozata az uniós polgári védelmi mechanizmusról (HL L 347., 2013.12.20., 24. o.).

(25) Ellátási válság idején a piaci szereplők számára megfelelő lehetőséget kell biztosítani arra, hogy piaci alapú intézkedésekkel reagáljanak a kialakult helyzetre. Amennyiben a piaci intézkedések kínálta lehetőségek kimerültek és nem elegendőek, a tagállamoknak és hatáskörrel rendelkező hatóságaiknak intézkedéseket kell hozniuk az ellátási zavarok hatásainak elhárítása vagy enyhítése érdekében.

(26) Amennyiben a bevezetni tervezett intézkedések nem piaci alapúak, a tagállamoknak ismertetniük kell azok gazdasági hatásait is. Ez biztosítja, hogy a fogyasztók hozzáférjenek a számukra szükséges információkhoz az intézkedések költségvonzatáról, továbbá garantálja az intézkedések átláthatóságát, különösen a gázáron belüli részesedésüket illetően.

(27) 2015 márciusában az Európai Tanács felszólított az önkéntes közös energiabeszerzési mechanizmusok lehetséges módozatainak a Kereskedelmi Világszervezet (WTO) előírásai és az uniós versenyszabályok maradéktalan érvényesülése melletti értékelésére. Ez lehetővé tenné a tagállamok és a földgázipari vállalkozások számára, hogy kihasználják a közös földgázbeszerzés – mint a korlátozott ellátás egyik, az említett szabályoknak megfelelő kezelési módja – által kínált potenciális előnyöket.

(28) Az olyan keresletoldali intézkedések, mint a másik energiahordozóra való átállás vagy a nagy ipari fogyasztóknak szolgáltatott gázmennyiségek gazdaságilag hatékony csökkentése, komoly szerepet játszhatnak az energiabiztonság megvalósításában, amennyiben ellátási zavar esetén gyorsan alkalmazhatók. és jelentős keresletcsökkentés érhető el velük. További lépésekre van szükség a hatékony energiafelhasználás ösztönzése érdekében, különösen ott, ahol keresletoldali intézkedésekre van szükség. Figyelembe kell venni a javasolt kereslet- és kínálatoldali intézkedések környezeti hatását, és a környezetre a legkisebb mértékben hatást gyakorló intézkedéseket kell a lehető leginkább előnyben részesíteni. Ugyanakkor számításba kell venni az ellátás biztonságával és a versenyképességgel kapcsolatos szempontokat is.

(29) A megelőzési cselekvési terv és a veszélyhelyzeti terv kidolgozása és végrehajtása során a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak mindig szem előtt kell tartaniuk a gázrendszer regionális és nemzeti szintű biztonságos üzemeltetésének szempontját. A tervekben ismertetni kell a hálózat üzemeltetését befolyásoló műszaki korlátokat, beleértve a veszélyhelyzet esetén a gázáramlás csökkentését indokló műszaki és biztonsági okokat is.

(30) Az Unió egyes régióiban kis fűtőértékű gázt szolgáltatnak. Jellemzői miatt ez a fajta gáz nem használható fel a nagy fűtőértékű gázra tervezett készülékekben. A nagy fűtőértékű gáz azonban felhasználható a kis fűtőértékű gázra tervezett készülékekben, ha előbb kis fűtőértékű gázzá alakítják, például nitrogént adnak hozzá. A kis fűtőértékű gáz sajátosságait meg kell vizsgálni tagállami és regionális szinten, és figyelembe kell venni a kockázatértékelésben, valamint a megelőzési cselekvési és a veszélyhelyzeti tervekben.

(31) Biztosítani kell a veszélyhelyzet esetén meghozandó intézkedések kiszámíthatóságát, amely lehetővé teszi, hogy a piaci szereplők megfelelően tudjanak reagálni és felkészülni ezekre a körülményekre. Ezért főszabályként a hatáskörrel rendelkező hatóságoknak be kell tartaniuk a veszélyhelyzeti tervüket. Kellően indokolt esetben, kivételes körülmények között ugyanakkor lehetővé kell tenni számukra, hogy a tervektől eltérő intézkedéseket hozzanak. Az is lényeges, hogy a veszélyhelyzetek bejelentése átláthatóbbá és kiszámíthatóbbá váljon. A rendszer-egyensúlyozási pozícióról, vagyis a gázszállító hálózat átfogó állapotáról a 312/2014/EU bizottsági

rendeletben[19] meghatározott kereten belül nyújtott információk fontos szerepet játszhatnak e tekintetben. Ezen információknak valós időben elérhetőnek kell lenniük a hatáskörrel rendelkező hatóságok számára, valamint a nemzeti szabályozó hatóságok számára is abban az esetben, ha ez utóbbiak nem azonosak a hatáskörrel rendelkező hatósággal.

(32) A megelőzési cselekvési terveket és a veszélyhelyzeti terveket rendszeresen naprakésszé kell tenni és nyilvánosságra kell hozni. Emellett rendelkezni kell partneri értékelésükről is. A partneri értékelési folyamat lehetővé teszi az olyan következetlenségek és intézkedések korai azonosítását, amelyek veszélyeztethetik más tagállamok gázellátásának biztonságát, és ily módon biztosítja, hogy a különböző régiók tervei összhangban legyenek egymással. Emellett a tagállamok számára is lehetővé teszi, hogy megosszák egymással a bevált módszereket.

(33) Annak érdekében, hogy a veszélyhelyzeti tervek mindig naprakészek és hatékonyak legyenek, a tagállamoknak az aktualizálásuk közötti időszakokban a nagy és a közepes hatású forgatókönyvek és a válaszok valós idejű szimulációjával tesztelniük kell a terveket. A hatáskörrel rendelkező hatóságoknak a tesztek eredményeit ismertetniük kell a gázkoordinációs csoporttal.

(34) A kockázatértékelés, valamint a tervek elkészítésének, partneri értékelésének és a Bizottság általi értékelésének segítése érdekében szükség van olyan kötelező átfogó sablonokra, amelyek a kockázatértékelésben vizsgálandó valamennyi kockázatra, továbbá a megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek valamennyi elemére kiterjednek.

(35) A tagállamok és a Bizottság közötti kommunikáció megkönnyítése érdekében a kockázatértékelésekről, a megelőzési cselekvési tervekről, a veszélyhelyzeti tervekről és az e rendelet hatálya alá tartozó valamennyi egyéb dokumentumról és információcseréről szabványosított elektronikus értesítési rendszeren keresztül kell értesítést tenni.

(36) Amint azt a 2014. októberi stressztesztbebizonyította, az Unió ellátásbiztonságának garantálásához és az összköltség minimális szinten tartásához szolidaritásra van szükség. Amennyiben egy tagállam veszélyhelyzetet hirdet ki, kétlépcsős megközelítést kell alkalmazni a szolidaritás megerősítésére. Először valamennyi tagállam, amely szigorított ellátási előírásokat vezetett be, köteles azokat az alapértelmezett szintre visszaállítani, hogy a földgázpiac likviditása nagyobb legyen. Ezt követően, amennyiben az első lépés nem képes biztosítani a szükséges kínálatot, a szomszédos tagállamoknak további intézkedéseket kell hozniuk – akkor is, ha nincsenek veszélyhelyzetben – annak érdekében, hogy a veszélyhelyzetben lévő tagállamban a háztartások, a szociális alapszolgáltatók és a távhőszolgáltatók gázellátása biztosított legyen. A tagállamoknak – a földgázipari vállalkozások tisztességes és méltányos kompenzálása mellett – a veszélyhelyzeti terveikben azonosítaniuk és részletesen ismertetniük kell ezeket a szolidaritási intézkedéseket.

(37) Az európai szolidaritásnak szükség esetén az Unió és a tagállamok által nyújtott polgári védelmi segítség formájában is meg kell jelennie. E segítségnyújtás támogatását és koordinálását az 1313/2013/EU európai parlamenti és tanácsi

[19] A Bizottság 2014. március 26-i 312/2014/EU rendelete a gázszállításirendszer-üzemeltetők közötti rendszeregyensúlyozásra vonatkozó üzemi és kereskedelmi szabályzat létrehozásáról (HL L 91., 2014.3.27., 15. o.).

határozattal[20] létrehozott uniós polgári védelmi mechanizmus feladataként kell meghatározni; e mechanizmus célja az Unió és a tagállamok közötti együttműködés megerősítése és a polgári védelem terén folyó tevékenység koordinálásának elősegítése a természeti és az ember okozta katasztrófák megelőzését, kezelését és az azokra való felkészülést szolgáló rendszerek eredményességének javítása érdekében.

(38) Ahhoz, hogy értékelni lehessen egy-egy tagállam, régió vagy az egész Unió ellátásbiztonsági helyzetét, elengedhetetlen a vonatkozó információkhoz való hozzáférés. Tekintettel arra, hogy ezek az adatok az ellátásbiztonság-politikák kidolgozásának alapvető kiindulási adatait képezik, a tagállamoknak és a Bizottságnak rendszeres hozzáférésre van szükségük különösen a földgázipari vállalkozásoktól származó, a gázellátás fő paramétereire vonatkozó információkhoz. Kellőképpen indokolt esetekben – függetlenül attól, hogy került-e kihirdetésre veszélyhelyzet – további, az átfogó gázellátási helyzet értékeléséhez szükséges információkhoz is hozzáférést kell biztosítani. Ezek a további információk jellemzően a szállított gázmennyiségekre vonatkoznak, az árra nem; ilyen információt képeznek például a minimális és a maximális gázmennyiségek, a leszállítási pontok vagy az ellátás céljára igénybe vehető tartalékok. Ilyen adatszolgáltatásra például akkor lehet szükség, ha egy tagállamban az egy adott vevőnek vagy vevőknek nyújtott gázellátás szerkezete a piacok rendes működése mellett nem várható módon megváltozik, és ez kihat az Unió egyes részeinek vagy egészének gázellátására.

(39) 2015 márciusában az Európai Tanács megállapította, hogy a harmadik országbeli szállítókkal kötött gázbeszerzési szerződéseknek átláthatóbbnak kell lenniük, és jobban meg kell felelniük az uniós energiabiztonsági előírásoknak. Ebben az összefüggésben egy, a tagállamoknak a kiemelt gázbeszerzési szerződésekhez való hozzáférését szolgáló hatékony és célzott mechanizmus révén kell biztosítani azon releváns kockázatok átfogó értékelését, amelyek zavart eredményezhetnek a gázellátásban vagy válság esetén akadályozhatják a szükséges enyhítő intézkedéseket. E mechanizmus keretében egyes kiemelt gázbeszerzési szerződésekről közvetlenül a megkötésüket követően automatikusan értesíteni kell a tagállamokat. Ugyanakkor a szerződéseket érintő automatikus értesítési kötelezettségnek arányosnak kell lennie. Az igazgatás hatékonysága szempontjából a helyes egyensúlyt az biztosítja, ha e kötelezettséget azon, egy szállító és egy beszerző között létrejött szerződésekre kell alkalmazni, amelyek lefedik a nemzeti piac 40 %-át; ez a szabály egyben egyértelmű kötelezettségeket ró a piaci szereplőkre is. Ez ugyanakkor nem jelenti azt, hogy más gázbeszerzési szerződések nem relevánsak az ellátásbiztonság szempontjából. Ennek megfelelően a tagállamoknak jogukban áll más olyan szerződéseket is bekérni, amelyek negatívan befolyásolhatják egy-egy tagállam, régió vagy az egész Unió gázellátásának biztonságát. A gázellátás biztonságát fenyegető kockázatok tagállami, regionális és uniós szintű kezelését szolgáló megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek egységességének és hatékonyságának értékelésében betöltött szerepe folytán a Bizottságnak a tagállamokkal azonos hozzáféréssel kell rendelkeznie a gázbeszerzési szerződésekhez. A Bizottság felszólíthatja a tagállamokat a tervek olyan értelmű módosítására, hogy azok figyelembe vegyék a szerződésekből származó információkat. A bizalmas üzleti adatok titkosságát biztosítani kell. A Bizottságnak a kereskedelmi szerződésekre vonatkozó információkhoz való nagyobb mértékű hozzáférése nem befolyásolhatja a Bizottság folyamatban lévő erőfeszítéseit a gázpiac

[20] Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1313/2013/EU határozata az uniós polgári védelmi mechanizmusról (HL L 347., 2013.12.20., 24. o.).

figyelemmel kísérése terén, és az uniós jog megsértésének észlelése esetén a Bizottságnak közbe kell lépnie. E rendelet rendelkezései nem érintik a Bizottság azon jogát, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 258. cikkének megfelelően kötelezettségszegési eljárást indítson, és kikényszerítse a versenyszabályok, köztük az állami támogatásra vonatkozó szabályok érvényesülését.

(40) A gázkoordinációs csoportnak a Bizottság tanácsadójaként kell működnie, és uniós veszélyhelyzet esetén elő kell segítenie az ellátásbiztonsági intézkedések koordinálását. Nyomon kell követnie az e rendelet értelmében hozott intézkedések megfelelőségét és helyénvalóságát is, beleértve a különböző régiók által kidolgozott és a partnerek által értékelt megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek következetességét is.

(41) Az Unió egyik célja az Energiaközösség megerősítése, amely az Unió és az Energiaközösség energiapiacainak fokozottabb integrációja révén garantálná az uniós energiajog, az energiapiaci reformok és az energiaágazatbeli ösztönző beruházások hatékony végrehajtását. Ennek részeként olyan közös válságkezelést is be kell vezetni, amelynek keretében összehangolt, az Energiaközösség szerződő feleire is kiterjedő regionális szintű megelőzési és veszélyhelyzeti tervekre születnek javaslatok. Emellett az európai gázrendszer rövid távú ellenálló képességéről szóló 2014. októberi bizottsági közlemény kiemeli annak szükségességét, hogy a belső energiapiac szabályai az uniós tagállamok és az Energiaközösség szerződő felei közötti energiaforgalomra nézve is érvényesüljenek. Ebben a tekintetben az uniós tagállamok és a szerződő felek közötti államhatárokon átívelő hatékony válságkezelés biztosítása érdekében a közös aktus elfogadása nyomán úgy kell rendelkezni, hogy az Energiaközösség egyes szerződő feleivel folytatott konkrét együttműködés azonnal megkezdődhessen, amikor az előírt kölcsönös rendelkezéseket mindkét oldal megfelelő módon bevezette.

(42) Mivel a harmadik országokból beszerzett földgáz kulcsszerepet tölt be az Unió gázellátásának biztonságában, a Bizottságnak össze kell hangolnia a harmadik országokat érintő intézkedéseket, és törekednie kell arra, hogy a szállító és a tranzitországokkal megállapodások jöjjenek létre a válsághelyzetek kezeléséről és az Unióba irányuló gázszállítások stabilitásáról. A Bizottságot fel kell jogosítani arra, hogy az érintett harmadik országokkal konzultálva munkacsoportot szervezzen az Unióba irányuló gázszállítások válsághelyzetben történő figyelemmel kísérésére, valamint arra, hogy közvetítő és koordinátori feladatokat lásson el azokban az esetekben, amikor harmadik országban felmerülő nehézség miatt válság következik be.

(43) Amennyiben megbízható információk állnak rendelkezésre olyan, az Unión kívül fennálló helyzetről, amely fenyegeti egy vagy több tagállam gázellátásának biztonságát, és beindíthatja a korai előrejelző mechanizmust az Unió és a harmadik ország között, a Bizottságnak késedelem nélkül tájékoztatnia kell a gázkoordinációs csoportot, az Uniónak pedig megfelelő intézkedések meghozatalával meg kell kísérelnie a helyzet enyhítését.

(44) A tagállamok önállóan nem képesek kielégítően megvalósítani e rendelet célját, nevezetesen a biztonságos földgázellátás biztosítását az Unión belül. Az intézkedés léptéke vagy hatásai miatt ez a cél uniós szinten jobban megvalósítható. Ezért az Európai Unióról szóló szerződés 5. cikkében foglalt szubszidiaritási elvnek megfelelően az Unió intézkedéseket hozhat. Az említett cikkben foglalt arányossági elvnek megfelelően ez a rendelet nem lépi túl az e cél eléréséhez szükséges mértéket.

(45) Annak érdekében, hogy az Európai Unió gyorsan tudjon reagálni a földgázellátás biztonságát érintő változó körülményekre, a Bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 290. cikkének megfelelően jogi aktusokat fogadjon el a régiók, a kockázatértékelési sablonok és a tervsablonok módosítása érdekében. Különösen fontos, hogy a Bizottság az előkészítő munkája során megfelelő konzultációkat folytasson, egyebek mellett szakértői szinten is. A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elkészítésekor és szövegezésekor a Bizottságnak gondoskodnia kell a vonatkozó dokumentumoknak az Európai Parlament és a Tanács részére történő egyidejű, időben történő és megfelelő továbbításáról.

(46) A 994/2010/EU rendeletet hatályon kívül kell helyezni. A joghézag elkerülése érdekében a 994/2010/EU rendelet alapján kidolgozott megelőzési cselekvési terveknek és vészhelyzeti terveknek hatályban kell maradniuk mindaddig, amíg az e rendelet értelmében kidolgozott új megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek első alkalommal elfogadásra nem kerülnek,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk
Tárgy

Az e rendeletben foglalt rendelkezések a gázellátás biztonságának megőrzését kívánják garantálni azáltal, hogy biztosítják a földgáz belső piacának (belső gázpiac) megfelelő és folyamatos működését, olyan rendkívüli intézkedések bevezetését teszik lehetővé, amelyek akkor alkalmazandók, ha a piac már nem képes a gáz iránti igények kielégítésére, valamint mind a megelőző intézkedések, mind pedig az egyedi ellátási zavarokra adott válaszok tekintetében egyértelműen meghatározza és elhatárolja egymástól a földgázipari vállalkozások, a tagállamok és az Unió feladatait. E rendelet továbbá – a szolidaritás szellemében – átlátható mechanizmusokat biztosít a tagállami, a regionális és az uniós szinten jelentkező veszélyhelyzetekre való felkészülés és reagálás összehangolására.

2. cikk
Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a 2009/73/EK irányelv[21] 2. cikkének és a 715/2009/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[22] 2. cikkének fogalommeghatározásai irányadók.

E rendelet alkalmazásában továbbá:

1. „védett fogyasztó”: a gázelosztó hálózathoz csatlakoztatott lakossági fogyasztó, valamint, amennyiben az érintett tagállam úgy határoz:

   a) a kis- vagy középvállalkozás, amennyiben csatlakoztatva van a gázelosztó hálózathoz, valamint a szociális alapszolgáltató, amennyiben csatlakoztatva van a gázelosztó vagy -szállító hálózathoz, azzal a feltétellel, hogy ezek a vállalkozások és szolgáltatók az adott tagállamban legfeljebb a végső éves gázfogyasztás 20 %-át képviselik;

[21] Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 2009/73/EK irányelve a földgáz belső piacára vonatkozó közös szabályokról és a 2003/55/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 94. o.).

[22] Az Európai Parlament és a Tanács 2009. július 13-i 715/2009/EK rendelete a földgázszállító hálózatokhoz való hozzáférés feltételeiről és az 1775/2005/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 211., 2009.8.14., 36. o.).

b) a távhőszolgáltató abban az esetben, ha lakossági fogyasztók vagy az a) pontban említett vállalkozások vagy szolgáltatók számára szolgáltat fűtési célból hőt, amennyiben nem áll módjában másik energiahordozóra átállni, és csatlakoztatva van a gázelosztó vagy -szállító hálózathoz;

2. „szociális alapszolgáltató”: az egészségügyi, a sürgősségi és a biztonsági szolgáltató;

3. „nemzeti szabályozó hatóság”: a 2009/73/EK irányelv 39. cikkének (1) bekezdése alapján kijelölt nemzeti szabályozó hatóság.

3. cikk

Felelősség a gázellátás biztonságáért

(1) A gázellátás biztonságának biztosításával kapcsolatos felelősség – saját tevékenységi körükön és hatáskörükön belül – a földgázipari vállalkozások, a hatáskörrel rendelkező hatóságaikon keresztül a tagállamok, valamint a Bizottság között oszlik meg.

(2) Minden tagállam kijelöl egy nemzeti kormányzati hatóságot vagy nemzeti szabályozó hatóságot, amely az adott tagállam hatáskörrel rendelkező hatóságaként biztosítsa az e rendeletben előírt intézkedések végrehajtását. A hatáskörrel rendelkező hatóságok e rendelet végrehajtása során együttműködnek egymással. A tagállamok lehetővé tehetik, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóság az e rendeletben foglalt feladatait részben más szervekre ruházza. Az átruházott feladatokat a hatáskörrel rendelkező hatóság felügyelete mellett kell elvégezni, és a 7. cikk szerinti tervekben meg kell jelölni. A 10. cikk (1) bekezdése szerinti válságszintek kihirdetésére kizárólag hatóság jogosítható fel.

(3) Minden tagállam késedelem nélkül értesíti a Bizottságot a hatáskörrel rendelkező hatóság nevéről, valamint a hatóságot érintő minden változásról. A hatáskörrel rendelkező hatóság nevét minden tagállam nyilvánosságra hozza.

(4) Az e rendeletben előírt intézkedések végrehajtása során a hatáskörrel rendelkező hatóság oly módon határozza meg az érintett szereplők feladatait és felelősségét, hogy biztosítsa a háromszintű megközelítés érvényesülését, amely szerint először az érintett földgázipari vállalkozások és az ágazat szereplői, majd a tagállamok nemzeti vagy regionális szinten, végül pedig az Unió lép be a folyamatba.

(5) A Bizottság – az indokolt körben, és különösen a 11. cikk (1) bekezdése értelmében vett uniós vagy regionális szintű veszélyhelyzetek esetén – az e rendeletben meghatározott módon, többek között a 14. cikk szerinti gázkoordinációs csoporton vagy a 11. cikk (4) bekezdése szerinti válságkezelő csoporton keresztül regionális és uniós szinten összehangolja a hatáskörrel rendelkező hatóságok intézkedéseit.

(6) Az ellátás biztonságát biztosító, a megelőzési cselekvési tervekben és a veszélyhelyzeti tervekben szereplő intézkedéseknek egyértelműen meghatározottnak, átláthatónak, arányosnak, megkülönböztetéstől mentesnek és ellenőrizhetőnek kell lenniük, indokolatlanul nem torzíthatják a versenyt és a belső gázpiac hatékony működését, továbbá nem veszélyeztethetik más tagállamok vagy az Unió egésze gázellátásának biztonságát.

(7) Az e rendeletben meghatározott regionális együttműködés céljaira kialakított régiók összetétele az alábbi kritériumokon alapul:

a) a földrajzi közelség;

b) a tagállamok közötti meglévő és tervezett rendszerösszekötők és rendszerösszekötő kapacitás, valamint az ellátás szerkezete;

c) az együttes erőforrás-felhasználásra és a régió gázellátásának biztonságát fenyegető kockázatok ellensúlyozására kínálkozó lehetőségek;

d) a piac fejlettsége és érettsége;

e) a tagállamok kezelhető száma az egyes régiókban;

f) a meglévő regionális együttműködési szerkezetek, a lehetőségekhez mérten.

A régiók felsorolását és összetételét az I. melléklet tartalmazza.

A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy abban az esetben, ha a körülmények szükségessé teszik valamelyik régió megváltoztatását, a 18. cikknek megfelelően, az e bekezdés első albekezdésében foglalt kritériumok alapján felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el az I. melléklet módosítása céljából.

4. cikk

Az infrastruktúrával szemben támasztott követelmények

(1) Minden tagállam, illetve ha egy tagállam úgy rendelkezik, a hatáskörrel rendelkező hatósága biztosítja az ahhoz szükséges intézkedések megtételét, hogy a földgáz-infrastruktúra egyetlen legnagyobb elemének kiesése esetén az N–1 mennyiségnek a II. melléklet 2. pontjában található képlete azt mutassa, hogy a fennmaradó infrastruktúra műszaki kapacitása képes – e cikk (2) bekezdésének sérelme nélkül – a számítási terület teljes gázkeresletét kielégíteni egy olyan napon, amelyet kivételesen nagy, a statisztikai valószínűség szerint húszévenként egyszer előforduló gázkereslet jellemez. Ez a követelmény nem érinti a rendszerüzemeltetők azon felelősségét, hogy a kapcsolódó beruházásokat végrehajtsák, sem a szállításirendszer-üzemeltetőknek a 2009/73/EK irányelvben és a 715/2009/EK rendeletben meghatározott kötelezettségeit.

(2) Az (1) bekezdésben foglalt azon előírás, amelynek megfelelően biztosítani kell, hogy a fennmaradó infrastruktúra rendelkezzen a teljes gázkereslet kielégítéséhez szükséges műszaki kapacitással, akkor is teljesítettnek tekintendő, ha a hatáskörrel rendelkező hatóság a megelőzési cselekvési tervben bemutatja, hogy megfelelő piaci alapú keresletoldali intézkedésekkel az ellátási zavar kellő mértékben és időben ellensúlyozható. Erre a célra a II. melléklet 4. pontjában található képlet alkalmazandó.

(3) Indokolt esetben a 6. cikk szerinti kockázatértékelésnek megfelelően a szomszédos tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai határozhatnak úgy, hogy az e cikk (1) bekezdésében megállapított kötelezettséget közösen teljesítik. Ebben az esetben a hatáskörrel rendelkező hatóságok a megelőzési cselekvési tervben ismertetik N–1 képletének kiértékelését, és elmagyarázzák, hogy megállapodásuk segítségével miként teljesítik ezt a kötelezettséget. Ezzel összefüggésben alkalmazni kell a II. melléklet 5. pontját.

(4) A szállításirendszer-üzemeltetőknek a tagállamok közötti összes rendszerösszekötőn – az alábbi esetek kivételével – kétirányú gázszállítást lehetővé tevő állandó fizikai kapacitást (a továbbiakban: kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitás) kell kialakítaniuk:

a) a termelő létesítményekhez, az LNG-létesítményekhez és az elosztó hálózatokhoz csatlakozó összekötők esetében;

b) ha e kötelezettség alól mentességet kaptak.

A rendszerösszekötőkön kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitások kialakítására vagy bővítésére, valamint az ezzel kapcsolatos kötelezettség alóli mentesség igénylésére vagy meghosszabbítására irányuló eljárásokat a III. melléklet szabályozza.

(5) Akkor, amikor a 2009/73/EK irányelv 41. cikke (8) bekezdésének és a 715/2009/EK rendelet 13. cikkének megfelelően átlátható kritériumok alapján megállapítják vagy jóváhagyják a díjakat vagy az ezekre vonatkozó módszereket, a nemzeti szabályozó hatóságok figyelembe veszik az (1) bekezdésben megállapított kötelezettség teljesítésének tényleges költségeit és – ösztönzési célból – a kétirányú szállítást lehetővé tevő állandó kapacitás kialakításának költségigényét.

(6) Annyiban, amennyiben a kétirányú szállítást lehetővé tevő kapacitás kialakítására vagy bővítésére irányuló beruházást a piac nem teszi szükségessé, és abban az esetben, ha ennek a beruházásnak több tagállamban, vagy egy tagállamban egy másik tagállam javára jelentkeznek költségei, az érintett tagállamok nemzeti szabályozó hatóságai – még azelőtt, hogy a beruházásokról döntenének – közösen határoznak a költségek elosztásáról. A költségek elosztásával kapcsolatosan figyelembe kell venni különösen, hogy az ellátás biztonságának növelése tekintetében az érintett tagállamok milyen arányban részesülnek az infrastruktúra-fejlesztő beruházások hasznából, valamint hogy milyen beruházások valósultak már meg az érintett infrastruktúra vonatkozásában.

(7) A hatáskörrel rendelkező hatóság biztosítja, hogy – a jól összekapcsolt hálózat létrehozásához való hozzájárulásával, az adott esetnek megfelelően ideértve a piaci igényekkel és az azonosított kockázatokkal összhangban meghatározott elegendő számú határkeresztező betáplálási és kiadási pontot is – minden új szállítási infrastruktúra javítsa az ellátásbiztonságot. A hatáskörrel rendelkező hatóságok a kockázatértékelésben megállapítják, hogy léteznek-e belső szűk keresztmetszetek, és hogy a tagállami beérkező kapacitás és a tagállami infrastruktúra, ezen belül különösen a szállítóhálózatok, képesek-e a tagállami és a határkeresztező gázforgalmat a kockázatértékelésben megállapított, a tagállami szintű földgáz-infrastruktúra egyetlen legnagyobb elemének és a régió szempontjából közös érdekű földgáz-infrastruktúra egyetlen legnagyobb elemének kiesése esetén követendő forgatókönyvhöz igazítani.

(8) Luxemburg, Szlovénia és Svédország kivételesen nem köteles teljesíteni az e cikk (1) bekezdésében foglalt kötelezettséget, de köteles erre törekedni, továbbá az 5. cikknek megfelelően köteles biztosítani a gázellátást a védett fogyasztóknak. Ez a kivétel az alábbi feltételek fennállása mellett alkalmazandó:

a) Luxemburg esetében: legalább két rendszerösszekötővel rendelkezik más tagállamokkal, legalább két különböző beszerzési forrása van, és saját területén nincsenek gáztároló létesítményei;

b) Szlovénia esetében: legalább két rendszerösszekötővel rendelkezik más tagállamokkal, legalább két különböző beszerzési forrása van, és saját területén nincsenek gáztároló létesítményei és LNG-létesítményei;

c) Svédország esetében: területén keresztül nem valósul meg gázszállítás másik tagállamba, éves bruttó nemzeti gázfogyasztása kevesebb mint 2 millió tonna

kőolaj-egyenérték, és teljes primerenergia-fogyasztásának kevesebb mint 5 %-a származik gázból.

Luxemburg, Szlovénia és Svédország az infrastruktúra-fejlesztő beruházásokkal összefüggésben átlátható, részletes és megkülönböztetésmentes módon biztosítja rendszeres piacvizsgálatok végrehajtását, és e vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozza. A felsorolt tagállamok értesítik a Bizottságot az első albekezdésben meghatározott feltételekben bekövetkező változásokról. Az első albekezdésben megállapított kivétel nem alkalmazható attól kezdve, hogy a feltételek valamelyike nem teljesül.

Luxemburg, Szlovénia és Svédország 2018. december 3-ig jelentést nyújt be a Bizottságnak, amelyben – az infrastruktúrával szemben támasztott követelmények teljesítésének gazdasági hatásai, a piacvizsgálat eredményei, a régió gázpiacán bekövetkezett fejlemények és a régióban végrehajtott földgázinfrastruktúra-projektek figyelembevételével – ismerteti az első albekezdésben meghatározott feltételekkel összefüggésben fennálló helyzetet, valamint az (1) bekezdésben megállapított kötelezettség teljesítésére vonatkozó kilátásokat. A jelentés alapján, és amennyiben az első albekezdésben megállapított feltételek még mindig fennállnak, a Bizottság határozhat úgy, hogy a kivétel további négy éven keresztül alkalmazandó marad. Kedvező határozat esetén az ezen albekezdésben meghatározott eljárást négy év után meg kell ismételni.

5. cikk

Az ellátással szemben támasztott követelmények

(1) A hatáskörrel rendelkező hatóság kötelezi az általa meghatározott földgázipari vállalkozásokat arra, hogy a következő esetek mindegyikében intézkedéseket hozzanak a tagállam védett fogyasztóinak földgázzal való ellátása érdekében:

a) ha egy hétnapos csúcsidőszakban olyan rendkívüli hőmérséklet tapasztalható, amely a statisztikai valószínűség szerint húszévenként egyszer fordul elő;

b) ha egy legalább 30 napos időszakban olyan kivételesen nagy gázkereslet tapasztalható, amely a statisztikai valószínűség szerint húszévenként egyszer fordul elő;

c) a földgáz-infrastruktúra egyetlen legnagyobb elemében átlagos téli körülmények között bekövetkező üzemzavar esetén, legalább 30 napig.

A tagállamok legkésőbb 2017. március 31-ig értesítik a Bizottságot a védett fogyasztók körének általuk alkalmazott meghatározásáról, a védett fogyasztók éves gázfogyasztásának mennyiségeiről és arról, hogy a védett fogyasztók az adott tagállam teljes éves végső gázfogyasztásának hány százalékát képviselik. Ha egy tagállam a 2. cikk (1) bekezdésének a) vagy b) pontjában meghatározott csoportokat a védett fogyasztók közé sorolja, a Bizottságnak küldött értesítésében meg kell adnia az e csoportokba tartozó fogyasztók gázfogyasztásának mennyiségeit, valamint azt, hogy ezek a fogyasztói csoportok külön-külön a végső éves gázfelhasználás hány százalékát képviselik.

A hatáskörrel rendelkező hatóság azonosítja és a megelőzési cselekvési tervben felsorolja az első albekezdésben említett földgázipari vállalkozásokat. Az ellátással szemben támasztott követelmények teljesítését célzó új intézkedéseknek meg kell felelniük a 8. cikk (4) bekezdésében foglalt eljárási feltételeknek.

A tagállamok az első albekezdésben meghatározott kötelezettséget teljesíthetik azáltal, hogy a földgázt más energiahordozóval helyettesítik, amennyiben ily módon ugyanazt a védelmi szintet biztosítják.

(2) Az ellátással szemben az (1) bekezdés b) és c) pontjában meghatározott harmincnapos időszakokon túlmenően támasztott szigorúbb követelményeknek, valamint a gázellátás biztonsága érdekében előírt esetleges további kötelezettségeknek a 6. cikk szerinti kockázatértékelésen kell alapulniuk, meg kell jelenniük a megelőzési cselekvési tervben, és:

a) összhangban kell lenniük a 3. cikk (6) bekezdésével;

b) nem befolyásolhatják hátrányosan egyetlen másik tagállam képességét sem arra, hogy nemzeti, regionális vagy uniós veszélyhelyzet esetén e cikkel összhangban ellássa védett fogyasztóit; és

c) regionális vagy uniós veszélyhelyzet esetén meg kell felelniük a 11. cikk (5) bekezdésében előírt kritériumoknak.

A megelőzési cselekvési tervben igazolni kell, hogy az első albekezdés szerinti intézkedések teljesítik az ugyanott meghatározott feltételeket. Emellett az első albekezdés alapján meghozott új intézkedéseknek meg kell felelniük a 8. cikk (4) bekezdésében foglalt eljárási feltételeknek is.

(3) A hatáskörrel rendelkező hatóság által az (1) és a (2) bekezdés alapján meghatározott időszakokat követően, valamint az (1) bekezdésben meghatározottaknál súlyosabb körülmények között a hatáskörrel rendelkező hatóság és a földgázipari vállalkozások törekednek arra, hogy – különösen a védett fogyasztók számára – a gázellátást folyamatosan fenntartsák.

(4) Az ellátással szemben e cikk szerint támasztott követelmények teljesítése érdekében a földgázipari vállalkozásokra megállapított kötelezettségeknek megkülönböztetésmenteseknek kell lenniük, és nem róhatnak indokolatlan terheket e vállalkozásokra.

(5) A földgázipari vállalkozások az e rendelet értelmében őket terhelő kötelezettségeket teljesíthetik regionális vagy uniós szinten. A hatáskörrel rendelkező hatóság nem követelheti meg az e cikk szerinti követelményeknek kizárólag a területén belül elhelyezkedő infrastruktúra segítségével történő teljesítését.

(6) A hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy a védett fogyasztók ellátásának feltételei a belső energiapiac megfelelő működésének sérelme nélkül, az árak pedig a készletek piaci értékének figyelembevételével kerüljenek megállapításra.

6. cikk

Kockázatértékelés

(1) Az I. mellékletben meghatározott régiók mindegyikében a hatáskörrel rendelkező hatóságok regionális szinten közösen értékelik a gázellátás biztonságát érintő valamennyi kockázatot. Az értékelésnek figyelembe kell vennie az összes releváns kockázatot, köztük a természeti katasztrófákat, valamint a műszaki, a kereskedelmi, a szociális, a politikai és az egyéb kockázatokat. A kockázatértékelést az alábbi módon kell elvégezni:

a) a 4. és az 5. cikkben meghatározott követelmények felhasználásával. A kockázatértékelésnek ismertetnie kell N–1 képlete nemzeti szintű

kiértékelésének módját, és tartalmaznia kell N–1 képletének regionális szintű kiértékelését. A kockázatértékelésnek ismertetnie kell a kiindulási feltételezéseket, köztük az N–-1 képletének regionális szintű kiértékelése során figyelembe vett kiindulási feltételezéseket, valamint az elvégzett számításokhoz szükséges adatokat. N–1 képlete nemzeti szintű kiértékelésének kiegészítéseképpen egy hidraulikai modell segítségével szimulálni kell az infrastruktúra egyetlen legnagyobb elemének kiesését, továbbá ki kell értékelni N–1 képletét azzal a feltételezéssel, hogy a földgáztároló létesítmények a teljes kapacitás 30%-ával, illetve 100%-ával működnek;

b) tekintetbe véve minden releváns országos és regionális körülményt, elsősorban a piac méretét, a hálózat konfigurációját, a tényleges áramlásokat, beleértve az érintett tagállamból kifelé megvalósuló áramlásokat is, a gáz kétirányú fizikai áramlásának lehetőségét, beleértve a szállítási rendszer emiatti megerősítésének esetleges szükségességét is, a meglévő termelési és tárolási kapacitást, a földgáz szerepét a teljes energiaellátáson belül, különösen a távfűtés és a villamosenergia-termelés, illetőleg az ipar működése szempontjából, valamint a biztonsággal és a gáz minőségével kapcsolatos megfontolásokat;

c) rendkívül magas gázigénnyel és ellátási zavarral jellemzett különböző forgatókönyvek alapulvételével, figyelembe véve ezek előfordulásának eddigi eseteit, valószínűségét, jellegzetes időpontját, gyakoriságát és időtartamát, és felmérve e forgatókönyvek várható következményeit, például:

   i. az ellátásbiztonság szempontjából releváns infrastruktúra, különösen a szállítási infrastruktúra, a tárolók vagy az LNG-terminálok, köztük az N–1 képletének kiértékelése céljából azonosított legnagyobb infrastruktúra-elem zavarát, és

   ii. a harmadik országbeli beszállítóktól érkező szállítások zavarát, valamint az indokolt esetekben a geopolitikai kockázatokat;

d) a kockázatok régión belüli tagállamok közötti és más tagállamokkal való kölcsönhatásainak és összefüggéseinek azonosításával, az adott eset körülményeitől függően beleértve ebbe többek között a rendszerösszekötők, a határkeresztező gázszállítások, a tárolási létesítményekhez való határokon átívelő hozzáférés és a kétirányú szállítást lehetővé tevő kapacitások szempontjait is;

e) az államhatárokon elhelyezkedő összes betáplálási és kiadási pont maximális rendszerösszekötő kapacitásának, valamint a földgáztárolók különböző feltöltési szintjeinek figyelembevételével.

(2) Az egyes régiók hatáskörrel rendelkező hatóságai megállapodnak egymással a kockázatértékelés e cikk (5) bekezdésében meghatározott határidőn belüli elvégzésére szolgáló együttműködési mechanizmusról. A hatáskörrel rendelkező hatóságok 18 hónappal a kockázatértékelés és annak naprakésszé tett változatai elfogadásának határideje előtt értesítik a gázkoordinációs csoportot a kockázatértékelés elvégzésére kiválasztott együttműködési mechanizmusról. A Bizottság átfogó támogatást nyújthat a kockázatértékelés elkészítéséhez, különösen az együttműködési mechanizmus kialakításához. Amennyiben egy régió hatáskörrel rendelkező hatóságai nem jutnak megállapodásra az együttműködési

mechanizmusról, a Bizottság megfelelő együttműködési mechanizmust javasolhat a régió számára.

A kiválasztott együttműködési mechanizmus keretében a kockázatértékelésre vonatkozó értesítés határideje előtt egy évvel minden egyes hatáskörrel rendelkező hatóság megosztja és naprakésszé teszi a kockázatértékelés elkészítéséhez és különösen az (1) bekezdés c) pontjában említett különböző forgatókönyvek értékeléséhez szükséges valamennyi tagállami adatot.

(3) A kockázatértékelést a IV. mellékletben foglalt sablonnak megfelelően kell elkészíteni. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 18. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e sablonok módosítása céljából.

(4) A földgázipari vállalkozások, az ipari gázfogyasztók, a lakossági és az ipari gázfogyasztók érdekeit képviselő releváns szervezetek, valamint a tagállamok és a nemzeti szabályozó hatóság – ha nem azonos a hatáskörrel rendelkező hatósággal – együttműködnek a hatáskörrel rendelkező hatósággal, és kérésére minden, a kockázatértékelés elvégzéséhez szükséges információt rendelkezésre bocsátanak.

(5) Amint a régió összes tagállama elfogadta a kockázatértékelést, arról első alkalommal legkésőbb 2018. szeptember 1-jéig értesíteni kell a Bizottságot. A kockázatértékelést négyévente naprakésszé kell tenni, kivéve abban az esetben, ha a körülmények ennél gyakoribb naprakésszé tételt tesznek szükségessé. A kockázatértékelésnek figyelembe kell vennie az infrastruktúrával szemben a 4. cikkben támasztott követelmények teljesítéséhez szükséges beruházások megvalósításának mértékét és az új, alternatív megoldások alkalmazása során tapasztalt országspecifikus nehézségeket. A kockázatértékelésnek a veszélyhelyzeti tervekkel összefüggésben a 9. cikk (2) bekezdése alapján elvégzett szimuláció révén szerzett tapasztalatokat is számításba kell vennie.

(6) 2017. november 1-jéig a földgázpiaci ENTSO elvégzi az ellátási zavarokat és az infrastruktúra működésének zavarait leíró forgatókönyvek egész Unióra kiterjedő szimulációját. A forgatókönyveket a földgázpiaci ENTSO határozza meg a gázkoordinációs csoporttal egyeztetve. A hatáskörrel rendelkező hatóságok a földgázpiaci ENTSO rendelkezésére bocsátják a szimulációkhoz szükséges adatokat, például a csúcsterhelés alatti kereslet szintjére, a termelési kapacitásra és a keresletoldali intézkedésekre vonatkozókat. A hatáskörrel rendelkező hatóságok a kockázatértékelések, a megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek elkészítésekor figyelembe veszik a szimulációk eredményeit. Az ellátási zavarokat és az infrastruktúra működésének zavarait leíró forgatókönyvek egész Unióra kiterjedő szimulációját négyévente naprakésszé kell tenni, kivéve abban az esetben, ha a körülmények ennél gyakoribb naprakésszé tételt tesznek szükségessé.

7. cikk

A megelőzési cselekvési terv és a veszélyhelyzeti terv elkészítése

(1) Az I. mellékletben meghatározott régiók mindegyikében a tagállamok hatáskörrel rendelkező hatóságai a földgázipari vállalkozásokkal, a lakossági és az ipari gázfogyasztók – beleértve a villamosenergia-termelőket is – érdekeit képviselő releváns szervezetekkel és a nemzeti szabályozó hatóságokkal – ha ezek nem azonosak a hatáskörrel rendelkező hatósággal – folytatott konzultációt követően közösen:

a) olyan megelőzési cselekvési tervet készítenek, amely a 8. cikknek megfelelően tartalmazza a régión belül azonosított kockázatok – beleértve a pusztán nemzeti léptékű kockázatokat is – megszüntetése vagy enyhítése érdekében a 6. cikk alapján elvégzett kockázatértékeléssel összhangban meghozandó intézkedéseket; valamint

b) olyan veszélyhelyzeti tervet készítenek, amely a 9. cikknek megfelelően tartalmazza a régión belül bekövetkező gázellátási zavarok hatásainak – beleértve a pusztán nemzeti léptékű zavarok hatásait is – megszüntetése vagy enyhítése érdekében meghozandó intézkedéseket.

(2) Az egyes régiók hatáskörrel rendelkező hatóságai minden egyes régión belül kellő időben megállapodnak egymással a tervek elkészítésére, valamint a tervekre és a naprakésszé tett változataikra vonatkozó értesítések megküldésére szolgáló együttműködési mechanizmusról.

Az adott régión belüli hatáskörrel rendelkező hatóságok mindegyike meghatározza a pusztán nemzeti léptékű kockázatok, valamint a korlátozott hatásuk miatt nemzeti szinten kezelendő események hatásainak megszüntetéséhez és enyhítéséhez szükséges intézkedéseket, amelyeket aztán bele kell foglalni a regionális szinten elkészített tervekbe. Ezek a nemzeti szintű intézkedések a regionális szintű intézkedések hatékonyságát semmilyen tekintetben nem akadályozhatják. Minden egyes hatáskörrel rendelkező hatóság azonosítja emellett a regionális együttműködés és a lehetséges közös intézkedések területeit is. A nemzeti intézkedéseket és a regionális együttműködéssel kapcsolatos javaslatokat a tervre vonatkozó értesítésre nyitva álló határidő előtt egy évvel meg kell osztani a régió többi hatáskörrel rendelkező hatóságával.

A megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek elkészítésének és elfogadásának folyamatáról a hatáskörrel rendelkező hatóságok rendszeresen beszámolnak a gázkoordinációs csoportnak. Ennek keretében a hatáskörrel rendelkező hatóságok 18 hónappal a terv elfogadására és naprakésszé tételére nyitva álló határidő előtt beszámolnak a gázkoordinációs csoportnak az általuk közösen meghatározott együttműködési mechanizmusról. A Bizottság átfogó támogatást nyújthat a tervek elkészítéséhez, különösen az együttműködési mechanizmus kialakításához. Amennyiben egy régió hatáskörrel rendelkező hatóságai nem jutnak megállapodásra az együttműködési mechanizmusról, a Bizottság megfelelő együttműködési mechanizmust javasolhat a régió számára. A hatóságok biztosítják a tervek végrehajtásának rendszeres nyomon követését.

(3) A megelőzési cselekvési terveket és a veszélyhelyzeti terveket az V. mellékletben található sablonok szerint kell elkészíteni. A Bizottság felhatalmazást kap arra, hogy a 18. cikknek megfelelően felhatalmazáson alapuló jogi aktusokat fogadjon el e sablonok módosítása céljából.

(4) A megelőzési cselekvési terveket és a veszélyhelyzeti terveket az adott régió minden tagállama legkésőbb 2019. március 1-jéig elfogadja, közzéteszi, és azokról értesíti a Bizottságot. Ezekre az értesítésekre csak azután kerülhet sor, hogy a terveket az adott régión belül minden tagállam elfogadta. A Bizottság tájékoztatja a gázkoordinációs csoportot a tervekre vonatkozó értesítésekről, és a terveket a Bizottság internetes oldalain közzéteszi.

(5) A Bizottság – a partneri értékelés és a gázkoordinációs csoporton belül elhangzó vélemények kellő figyelembevételével – a hatáskörrel rendelkező hatóságok általi

értesítést követő négy hónapon belül értékeli a terveket. A partneri értékelések elvégzésének eljárásával összefüggésben alkalmazni kell a VI. mellékletet.

A Bizottság egy megelőzési cselekvési tervről vagy veszélyhelyzeti tervről véleményt ad ki az adott régión belüli hatáskörrel rendelkező hatóságok számára és ajánlásokat fogalmaz meg a terv felülvizsgálatára vonatkozóan, ha megítélése szerint a terv:

a) a kockázatértékelésben azonosított kockázatokat nem enyhíti eredményesen;

b) nem egyeztethető össze az értékelt kockázati forgatókönyvekkel vagy más régió terveivel;

c) torzíthatja a versenyt vagy akadályozhatja a belső energiapiac működését;

d) nem felel meg e rendelet előírásainak vagy az uniós jog más rendelkezéseinek; vagy

e) veszélyezteti más tagállamok vagy az Unió egésze gázellátásának biztonságát.

(6) A Bizottság által a (4) bekezdés alapján kiadott vélemény megküldésétől számított három hónapon belül az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságok értesítik a Bizottságot módosított tervükről, vagy megküldik a Bizottságnak azokat a megfontolásokat, amelyek miatt az ajánlásokkal nem értenek egyet.

Egyet nem értés esetén a hatáskörrel rendelkező hatóságok válaszát követő három hónapon belül a Bizottság olyan értelmű határozatot hozhat, amelyben előírja az érintett terv módosítását. A hatáskörrel rendelkező hatóságok a bizottsági határozat megküldését követő három hónapon belül elfogadják és közzéteszik a tervet.

(7) A bizalmas üzleti adatok titkosságát meg kell őrizni.

(8) A 994/2010/EU rendelet alapján kidolgozott és megfelelően naprakésszé tett megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek az (1) bekezdés szerinti megelőzési cselekvési tervek és veszélyhelyzeti tervek első elkészítéséig hatályban maradnak.

8. cikk

A megelőzési cselekvési tervek tartalma

(1) A megelőzési cselekvési tervnek tartalmaznia kell:

a) a kockázatértékelés eredményeit és a 6. cikk (1) bekezdésének c) pontja szerint figyelembe vett forgatókönyvek összefoglalását;

b) a régión mindegyik tagállama vonatkozásában a védett fogyasztók körének meghatározását és az 5. cikk (1) bekezdésének második albekezdésében körülírt információkat;

c) a régió mindegyik tagállama vonatkozásában a 4. és az 5. cikknek megfelelően az infrastruktúrával és az ellátással szemben támasztott követelmények teljesítését szolgáló intézkedéseket, mennyiségeket és kapacitásokat, ezen belül az adott esetnek megfelelően azt, hogy a 4. cikk (2) bekezdése alapján figyelembe vett keresletoldali intézkedések mennyiben képesek kellő időben kielégítően ellensúlyozni az ellátásban bekövetkező zavarokat, a közös érdekű földgáz-infrastruktúra egyetlen legnagyobb elemének azonosítását a 4. cikk (3) bekezdésének alkalmazása esetén, a védett fogyasztók minden egyes kategóriája és az 5. cikk (1) bekezdésében körülírt minden egyes forgatókönyv

esetében szükséges gázmennyiségeket, az 5. cikk (2) bekezdésének megfelelően az ellátással szemben esetleg támasztott szigorított követelményeket, beleértve az 5. cikk (2) bekezdésében meghatározott feltételek teljesülésének indokolását is, valamint a 12. cikk alapján alkalmazott, az ellátással szemben támasztott szigorított követelményeket vagy további kötelezettséget átmenetileg enyhítő mechanizmus leírását;

d) a földgázipari vállalkozásokra és más érintett szervekre rótt, a gázellátás biztonságára valószínűsíthetően kiható kötelezettségeket, így például a gázrendszer biztonságos üzemeltetése érdekében előírt kötelezettségeket;

e) a kockázatértékelés keretében azonosított kockázatok kezelésére szolgáló azon további megelőző intézkedéseket, köztük a szomszédos tagállamok közötti összeköttetések javítása iránti igényhez és a gázellátási útvonalak és források diverzifikálásának lehetőségeihez kapcsolódókat, amelyek biztosítják, hogy a gázellátás szükség esetén a lehető leghosszabb ideig minden fogyasztó számára fenntartható legyen;

f) a tervben szereplő intézkedések, köztük a k) pontban említett kötelezettségek gazdasági hatására, eredményességére és hatékonyságára vonatkozó információkat;

g) a tervben szereplő intézkedések, köztük a k) pontban említett kötelezettségek által a belső energiapiac, valamint a nemzeti piacok működésére gyakorolt hatások leírását;

h) az intézkedések által a környezetre és a fogyasztókra gyakorolt hatások leírását;

i) a többi tagállammal való együttműködés alkalmazni kívánt mechanizmusait, beleértve a megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek elkészítését és végrehajtását szolgáló mechanizmusokat is;

j) a meglévő és a jövőben létesítendő rendszerösszekötőkre vonatkozó információkat, ideértve az Unió gázhálózatához való hozzáférést, a határkeresztező áramlást, valamint a tároló- és az LNG-létesítményekhez és a kétirányú szállítást lehetővé tevő kapacitásokhoz való határokon átívelő hozzáférést – különösen veszélyhelyzet esetén – biztosító rendszerösszekötőket is;

k) a gázellátás biztonságával összefüggő összes közszolgáltatási kötelezettségre vonatkozó információkat.

(2) A megelőzési cselekvési tervnek és különösen az infrastruktúrával szemben a 4. cikknek megfelelően támasztott követelmények teljesítésére szolgáló intézkedéseknek figyelembe kell venniük a földgázpiaci ENTSO által a 715/2009/EK rendelet 8. cikke (10) bekezdésének megfelelően elkészítendő, az Unió egészére kiterjedő tízéves hálózatfejlesztési tervet.

(3) A megelőzési cselekvési tervnek elsősorban piaci intézkedéseken kell alapulnia, nem róhat túlzott terhet a földgázipari vállalkozásokra, és nem befolyásolhatja hátrányosan a belső gázpiac működését.

(4) A tagállamok hatásvizsgálatnak vetik alá az e rendelet hatálybalépése után elfogadandó nem piaci alapú megelőző intézkedéseket, beleértve az ellátással szemben az 5. cikk (1) bekezdésében támasztott követelmények és az 5. cikk (2)

bekezdése alapján támasztott szigorított követelmények teljesítése érdekében tett intézkedéseket is. A hatásvizsgálatnak ki kell terjednie legalább:

a) a javasolt intézkedés által a nemzeti gázpiac fejlődésére és a nemzeti szintű versenyre kifejtett hatásokra;

b) a javasolt intézkedések által a belső gázpiacra kifejtett hatásokra;

c) a szomszédos tagállamok gázellátásának biztonságára kifejtett esetleges hatásokra, elsősorban azon intézkedések esetében, amelyek csökkenthetik a regionális piacokon belüli likviditást vagy korlátozhatják a szomszédos tagállamok felé irányuló áramlást;

d) az intézkedéseknek az alternatív piaci alapú intézkedésekhez képest vett költségeire és hasznaira;

e) az intézkedés szükségességének és arányosságának a lehetséges piaci alapú intézkedésekhez képest vett értékelésére;

f) az intézkedés nyitottságára, amely egyenlő lehetőségeket biztosít az összes piaci szereplő számára;

g) a tervezett intézkedés megszüntetésének stratégiájára, a tervezett intézkedés várható időtartamára és felülvizsgálatának menetrendjére.

Az a) és a b) pontban előírt elemzést a nemzeti szabályozó hatóságok végzik el.

(5) A hatásvizsgálatot és az elfogadott intézkedéseket a hatáskörrel rendelkező hatóság közzéteszi, és azokról értesíti a Bizottságot. A Bizottság az értesítést követő négy hónapon belül döntést hoz, amelyben kötelezheti a tagállamokat az elfogadott intézkedések módosítására. Ezt a határidőt az értesítés hiánytalan kézhezvételének időpontját követő naptól kell számítani. A határidő a Bizottság és a tagállam hozzájárulásával meghosszabbítható.

A Bizottság akkor hozhat az intézkedés módosítását vagy visszavonását előíró határozatot, ha az intézkedés:

a) valószínűsíthetően torzítani fogja az Unió belső piacát;

b) valószínűsíthetően torzítani fogja a nemzeti gázpiac fejlődését;

c) az ellátás biztonságának megőrzéséhez nem szükséges, vagy ahhoz képest nem arányos; vagy

d) valószínűsíthetően veszélyeztetni fogja más tagállamok ellátásának biztonságát.

Az elfogadott intézkedés csak azután lép hatályba, hogy a Bizottság jóváhagyta, vagy azt a tagállamok a Bizottság határozatának megfelelően módosították.

(6) A megelőzési cselekvési tervet 2019. március 1. után négyévente – kivéve abban az esetben, ha a körülmények ennél gyakoribb felülvizsgálatot tesznek szükségessé –, valamint a Bizottság felkérésére naprakésszé kell tenni. A naprakésszé tett tervnek türköznie kell a naprakésszé tett kockázatelemzést és a 9. cikk (2) bekezdése szerint elvégzett tesztek eredményeit. A naprakész tervre alkalmazni kell a 7. cikk (3)–(7) bekezdését.

9. cikk

A veszélyhelyzeti terv tartalma

(1) A veszélyhelyzeti tervnek:

a) a 10. cikk (1) bekezdése szerinti válságszintekre kell épülnie;

b) meg kell határoznia a földgázipari vállalkozások és az ipari gázfogyasztók, köztük az érintett villamosenergia-termelők szerepét és felelősségét, tekintetbe véve azt, hogy a gázellátás zavara ezekre különböző mértékben hat ki, valamint a 10. cikk (1) bekezdésben meghatározott egyes válságszintek esetén a felsorolt jogalanyoknak a hatáskörrel rendelkező hatóságokkal és – ha alkalmazandó – a nemzeti szabályozó hatóságokkal való kapcsolattartását;

c) a 10. cikk (1) bekezdésében meghatározott válságszintek mindegyike vonatkozásában meg kell határoznia a hatáskörrel rendelkező hatóságok, valamint a 3. cikk (2) bekezdése alapján átruházott feladatokkal megbízott többi szerv szerepét és felelősségét;

d) biztosítania kell, hogy a földgázipari vállalkozások és az ipari gázfogyasztók, beleértve az érintett villamosenergia-termelőket is, valamennyi válságszinten elegendő lehetőséget kapjanak a reagálásra;

e) szükség esetén meg kell határoznia a gázellátásban bekövetkező zavarok által a távhőszolgáltatásra és a földgázból előállított villamos energia szolgáltatására kifejtett lehetséges hatások enyhítése érdekében hozandó intézkedéseket és lépéseket;

f) létre kell hoznia az egyes válságszintek esetében követendő részletes eljárásokat és intézkedéseket, beleértve az információáramlás mechanizmusait is;

g) meg kell jelölnie egy válságkezelőt vagy válságkezelő csoportot, és meg kell határoznia annak feladatait;

h) meg kell állapítania, hogy a piaci alapú intézkedések hogyan járulnak hozzá a riasztási szint kihirdetésére okot adó helyzet kezeléséhez, illetőleg a veszélyhelyzet enyhítéséhez;

i) meg kell jelölnie a veszélyhelyzeti szint esetében tervezett vagy végrehajtandó nem piaci alapú intézkedések hatásait, és értékelnie kell, hogy a válság kezeléséhez milyen mértékben van szükség e nem piaci alapú intézkedések meghozatalára. A nem piaci alapú intézkedések hatását értékelni kell, és meg kell határozni a végrehajtásukhoz szükséges eljárásokat. Nem piaci alapú intézkedések csak akkor alkalmazhatók, ha a piaci alapú mechanizmusok önmagukban – különösen a védett fogyasztók számára – már nem képesek az ellátás biztosítására, valamint akkor, ha a 12. cikk alkalmazása azt szükségessé teszi;

j) ismertetnie kell minden válságszint esetében a többi tagállammal való együttműködés mechanizmusait;

k) részletesen ismertetnie kell a földgázipari vállalkozásoknak a riasztási és a veszélyhelyzeti szintekkel összefüggésben fennálló jelentéstételi kötelezettségeit;

l) le kell írnia a gázelosztó és a gázszállítási hálózathoz csatlakoztatott nem védett fogyasztók indokolatlan gázfogyasztásának megelőzése érdekében bevezetett műszaki vagy jogi intézkedéseket;

m) le kell írnia a 12. cikkben megállapított szolidaritási kötelezettség alkalmazása érdekében bevezetett műszaki és pénzügyi intézkedéseket;

n) meg kell határoznia – a bizalmas adatok titkosságának megőrzésére vonatkozó követelmény tiszteletben tartásával – a gázellátás biztosítása érdekében veszélyhelyzet esetén megteendő előre meghatározott intézkedések listáját, beleértve az ezen intézkedésekben részt vevők közötti kereskedelmi megállapodásokat és a földgázipari vállalkozásoknak esetleg nyújtott ellentételezés mechanizmusait is. Ezek az intézkedések a tagállamok és/vagy a földgázipari vállalkozások határokon átívelő megállapodásait is magukban foglalhatják.

(2) A veszélyhelyzeti tervben meghatározott intézkedéseket, fellépéseket és eljárásokat a (3) bekezdésben előírt rendes négyévenkénti naprakésszé tételek közötti időszakokban legalább kétszer tesztelni kell. A veszélyhelyzeti terv tesztelése keretében a tagállamok a veszélyhelyzeti tervüknek megfelelően a nagy és a közepes hatású forgatókönyvek, valamint a válaszok figyelembevételével valós idejű szimulációkat hajtanak végre. A tesztek eredményeit a hatáskörrel rendelkező hatóságok a gázkoordinációs csoport elé tárják.

(3) A veszélyhelyzeti tervet 2019. március 1. után négyévente – kivéve abban az esetben, ha a körülmények ennél gyakoribb naprakésszé tételt tesznek szükségessé –, valamint a Bizottság felkérésére naprakésszé kell tenni. A naprakésszé tett tervnek türköznie kell a naprakésszé tett kockázatelemzést és a (2) bekezdés szerint elvégzett tesztekből levont következtetéseket. A naprakésszé tett tervre alkalmazni kell a 7. cikk (3)–(7) bekezdését.

(4) A veszélyhelyzeti tervnek biztosítania kell, hogy a 715/2009/EK rendeletnek megfelelően az infrastruktúrához való határokon átívelő hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – veszélyhelyzet esetén is fennmaradjon, és nem vezethet be olyan intézkedést, amely indokolatlanul korlátozza a határkeresztező gázáramlást.

10. cikk
Válság kihirdetése

(1) A három válságszint a következő:

a) korai előrejelzési szint (korai előrejelzés): ha konkrét, súlyos és megbízható információk állnak rendelkezésre arról, hogy olyan eseményre kerülhet sor, amely valószínűsíthetően jelentős mértékben rontani fogja az ellátást, és amely valószínűsíthetően a riasztási szint vagy a veszélyhelyzeti szint aktiválását fogja eredményezni; a korai előrejelzési szint egy korai előrejelző mechanizmus révén aktiválható;

b) riasztási szint (riasztás): ha ellátási zavar vagy rendkívül magas gázkereslet eredményeként jelentős mértékben romlik az ellátás, de a piac még képes a zavar vagy a keresletnövekedés kezelésére anélkül, hogy nem piaci intézkedésekhez kellene folyamodni;

c) veszélyhelyzeti szint (veszélyhelyzet): rendkívül magas gázkereslet, jelentős ellátási zavar vagy az ellátás egyéb jelentős mértékű romlása esetén, valamint akkor, ha minden lehetséges piaci intézkedést végrehajtottak, de a gázkínálat nem képes kielégíteni a fennmaradó gázkeresletet, és ezért további, nem piaci intézkedéseket kell hozni különösen annak érdekében, hogy az 5. cikknek megfelelően biztosítható legyen a gázellátás a védett fogyasztók számára.

(2) Amikor a hatáskörrel rendelkező hatóság a (1) bekezdésben meghatározott valamelyik válságszintet kihirdeti, azonnal értesíti a Bizottságot, és minden szükséges információt a rendelkezésére bocsát különösen az általa meghozni kívánt intézkedésekről. Olyan veszélyhelyzet esetén, amelynek eredményeképpen az Unió és tagállamai segítségnyújtásra kaphatnak felkérést, az érintett tagállam hatáskörrel rendelkező hatósága haladéktalanul értesíti a Bizottság Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központját.

(3) Ha a hatáskörrel rendelkező hatóság veszélyhelyzetet hirdet ki, követnie kell a veszélyhelyzeti tervben előre meghatározott intézkedéseket, és haladéktalanul értesítenie kell a Bizottságot és a régión belüli hatáskörrel rendelkező hatóságokat különösen az általa meghozni kívánt intézkedésekről. Kellően indokolt, kivételes körülmények között a hatáskörrel rendelkező hatóság hozhat a veszélyhelyzeti tervtől eltérő intézkedéseket. A hatáskörrel rendelkező hatóság az ilyen intézkedésekről és azok indokairól azonnal értesíti a Bizottságot és a régión belüli hatáskörrel rendelkező hatóságokat.

(4) A tagállamok és különösen a hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy:

a) ne kerüljön bevezetésre olyan intézkedés, amely bármikor indokolatlanul korlátozza a belső piacon belüli gázáramlást;

b) ne kerüljön bevezetésre olyan intézkedés, amely valószínűsíthetően súlyosan veszélyeztetni fogja valamely másik tagállam gázellátását; és

c) a 715/2009/EK rendeletnek megfelelően az infrastruktúrához való határokon átívelő hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – a veszélyhelyzeti tervnek megfelelően fennmaradjon.

(5) A Bizottság a lehető legkorábban, de legkésőbb a hatáskörrel rendelkező hatóság által a (2) bekezdés alapján szolgáltatott információk kézhezvételétől számított öt napon belül ellenőrzi, hogy a veszélyhelyzet kihirdetése az (1) bekezdés c) pontja alapján indokolt-e, valamint hogy a meghozott intézkedések a lehető legszigorúbban követik-e a veszélyhelyzeti tervben felsorolt intézkedéseket, nem rónak-e túlzott terhet a földgázipari vállalkozásokra, és megfelelnek-e a (4) bekezdésben foglalt követelményeknek. A Bizottság valamely hatáskörrel rendelkező hatóság vagy a földgázipari vállalkozások kérésére vagy hivatalból felkérheti a hatáskörrel rendelkező hatóságot az intézkedések módosítására, amennyiben azok ellentétesek az e bekezdés első mondatában meghatározott feltételekkel. A Bizottság emellett felkérheti a hatáskörrel rendelkező hatóságot a veszélyhelyzet kihirdetésének visszavonására, ha úgy ítéli meg, hogy az az (1) bekezdés c) pontja alapján már nem indokolt.

A hatáskörrel rendelkező hatóság a Bizottság felkérésre vonatkozó értesítésétől számított három napon belül módosítja intézkedéseit, és erről értesíti a Bizottságot, vagy tájékoztatja a Bizottságot azokról a megfontolásokról, amelyek miatt nem ért egyet a felkéréssel. Ez utóbbi esetben a Bizottság három napon belül módosíthatja vagy visszavonhatja a felkérést, vagy a kérdés megfontolása céljából egyeztetést

kezdeményezhet a hatáskörrel rendelkező hatósággal vagy az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságokkal, és, amennyiben szükségesnek tartja, a gázkoordinációs csoporttal. A Bizottság az intézkedés módosítására irányuló felkérését részletesen megindokolja. A hatáskörrel rendelkező hatóság teljes mértékben figyelembe veszi a Bizottság álláspontját. Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság végső döntése eltér a Bizottság álláspontjától, a hatáskörrel rendelkező hatóság köteles megindokolni azt.

11. cikk

Reagálás a regionális és az uniós veszélyhelyzetekre

(1) A veszélyhelyzetet kihirdető hatáskörrel rendelkező hatóság kérésére a Bizottság a 10. cikk (5) bekezdése szerinti ellenőrzést követően regionális vagy uniós veszélyhelyzetet hirdethet ki. Legalább két veszélyhelyzetet kihirdető hatáskörrel rendelkező hatóság kérésére, amennyiben e veszélyhelyzetek indokai kapcsolódnak egymáshoz, a Bizottság a 10. cikk (5) bekezdése szerinti ellenőrzést követően az esettől függően regionális veszélyhelyzetet vagy uniós veszélyhelyzetet hirdet ki. A Bizottság a helyzetnek leginkább megfelelő kommunikációs eszköz alkalmazásával minden esetben kikéri a többi hatáskörrel rendelkező hatóság véleményét, és kellőképpen figyelembe veszi az általuk átadott valamennyi vonatkozó információt. Amennyiben úgy ítéli meg, hogy a regionális veszélyhelyzet vagy az uniós veszélyhelyzet fennállása a továbbiakban nem indokolt, a Bizottság kihirdeti az uniós vagy regionális veszélyhelyzet megszűnését. A Bizottság minden esetben megindokolja határozatát, és arról tájékoztatja a Tanácsot.

(2) A Bizottság, amint kihirdette a regionális vagy az uniós veszélyhelyzetet, összehívja a gázkoordinációs csoportot. A regionális vagy uniós veszélyhelyzet ideje alatt legalább három tagállam kérésére a Bizottság egy teljes ülés vagy az ülés egy része erejéig a tagállamok és a hatáskörrel rendelkező hatóságok képviselőire korlátozhatja a gázkoordinációs csoportban való részvételt.

(3) Uniós vagy regionális veszélyhelyzet esetén a Bizottság – a gázkoordinációs csoporttal folytatott konzultációból származó releváns információk és a konzultáció eredményeinek maradéktalan figyelembevételével – összehangolja a hatáskörrel rendelkező hatóságok fellépését. Ennek keretében különösen:

a) biztosítja az információcserét;

b) biztosítja a tagállami és a regionális szintű intézkedések uniós szintű következetességét és hatékonyságát;

c) koordinálja a harmadik országok tekintetében az intézkedéseket.

(4) A Bizottság összehívhat egy, a 9. cikk (1) bekezdésének g) pontja alapján a veszélyhelyzetben érintett tagállamok által kijelölt válságkezelőket tömörítő válságkezelő csoportot. A Bizottság a válságkezelők egyetértésével egyéb érintett érdekelteket is felkérhet a válságkezelő csoport munkájában való részvételre. A Bizottság biztosítja, hogy a gázkoordinációs csoport rendszeresen tájékoztatást kapjon a válságkezelő csoport munkájáról.

(5) A tagállamok és különösen a hatáskörrel rendelkező hatóságok biztosítják, hogy:

a) ne kerüljön bevezetésre olyan intézkedés, amely bármikor indokolatlanul korlátozza a belső piacon belüli, különösen az érintett piacok felé megvalósuló gázáramlást;

b) ne kerüljön bevezetésre olyan intézkedés, amely valószínűsíthetően súlyosan veszélyeztetni fogja valamely másik tagállam gázellátását; és

c) a 715/2009/EK rendeletnek megfelelően az infrastruktúrához való határokon átívelő hozzáférés – amennyire ez műszaki és biztonsági szempontból lehetséges – a veszélyhelyzeti tervnek megfelelően fennmaradjon.

(6) Amennyiben egy hatáskörrel rendelkező hatóság vagy földgázipari vállalkozás kérése nyomán vagy hivatalból a Bizottság megállapítja, hogy a regionális vagy uniós veszélyhelyzet fennállása alatt valamelyik tagállam vagy hatáskörrel rendelkező hatóság fellépése vagy valamelyik földgázipari vállalkozás magatartása ellentétes az (5) bekezdésben foglalt követelményekkel, a Bizottság felkéri az adott tagállamot vagy hatáskörrel rendelkező hatóságot fellépésének olyan módosítására vagy olyan intézkedés meghozatalára, amely biztosítja az (5) bekezdésben foglalt követelmények teljesülését, és tájékoztatja a tagállamot vagy hatáskörrel rendelkező hatóságot ennek indokairól. A földgázrendszer mindenkori biztonságos üzemeltetésének szükségességét megfelelő módon figyelembe kell venni.

A tagállam vagy hatáskörrel rendelkező hatóság a Bizottság felkérésre vonatkozó értesítésétől számított három napon belül módosítja intézkedését, és erről értesíti a Bizottságot, vagy tájékoztatja a Bizottságot azokról a megfontolásokról, amelyek miatt nem ért egyet a felkéréssel. Ez utóbbi esetben a Bizottság három napon belül módosíthatja vagy visszavonhatja a felkérést, vagy a kérdés megfontolása céljából egyeztetést kezdeményezhet a tagállammal vagy a hatáskörrel rendelkező hatósággal, és, amennyiben szükségesnek tartja, a gázkoordinációs csoporttal. A Bizottság az intézkedés módosítására irányuló felkérését részletesen megindokolja. A tagállam vagy hatáskörrel rendelkező hatóság teljes mértékben figyelembe veszi a Bizottság álláspontját. Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy tagállam végső döntése eltér a Bizottság álláspontjától, a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy tagállam köteles megindokolni azt.

(7) A Bizottság – a gázkoordinációs csoporttal folytatott konzultációt követően – az ágazat szakértőiből és a Bizottság képviselőiből állandó tartaléklistát hoz létre egy monitoring-munkacsoport kialakítása céljából. Ez a monitoring-munkacsoport szükség esetén az Unión kívülre vezényelhető annak érdekében, hogy ott – a szállító és a tranzitországként szolgáló harmadik országokkal együttműködésben – figyelemmel kísérje az Unió felé megvalósuló gázáramlásokat, és azokról jelentést tegyen.

(8) A hatáskörrel rendelkező hatóság a segítségnyújtás iránti igényekről tájékoztatja a Bizottság Veszélyhelyzet-reagálási Koordinációs Központját (ERCC). Az ERCC értékeli az általános helyzetet, és tanácsadással szolgál a legérintettebb tagállamoknak és – az indokolt esetekben – a harmadik országoknak nyújtandó segítségről.

12. cikk
Szolidaritás

(1) Ha egy tagállam a 10. cikk (1) bekezdése értelmében kihirdette a veszélyhelyzeti válságszintet, akkor az 5. cikk (2) bekezdése alapján az ellátás területén más tagállamok földgázipari vállalkozásaival szemben támasztott szigorított követelményeket és a számukra előírt további kötelezettségeket átmenetileg az 5. cikk (1) bekezdésében megállapított szintre kell enyhíteni.

(2) Mindaddig, amíg a kihirdetett veszélyhelyzetben lévő tagállam háztartásainak, szociális alapszolgáltatóinak és távhőszolgáltatóinak ellátása az (1) bekezdésben előírt intézkedés alkalmazása ellenére sem megoldott, a kihirdetett veszélyhelyzetben lévő tagállam földgázrendszeréhez közvetlenül csatlakozó más tagállamok – annyiban, amennyiben ez a kihirdetett veszélyhelyzetben lévő tagállam háztartásainak, szociális alapszolgáltatóinak és távhőszolgáltatóinak ellátásához szükséges – nem biztosítják a háztartásokon, a szociális alapszolgáltatókon és a távhőszolgáltatókon kívüli fogyasztók gázellátását.

Az első albekezdés a szociális alapszolgáltatókra és a távhőszolgáltatókra annyiban alkalmazandó, amennyiben azok az adott tagállamon belül a védett fogyasztók körébe tartoznak.

(3) A hatáskörrel rendelkező hatóságok meghozzák az ahhoz szükséges intézkedéseket, hogy a területükön a (2) bekezdésben körülírt helyzetben a háztartásokon, a szociális alapszolgáltatókon és a távhőszolgáltatókon kívüli fogyasztók számára nem szolgáltatott gáz a (2) bekezdés értelmében veszélyhelyzetben levő tagállamba legyen szállítható annak érdekében, hogy ez utóbbi tagállam a területén a háztartásokat, a szociális alapszolgáltatókat és a távhőszolgáltatókat ellássa földgázzal.

(4) Az egymáshoz közvetlenül csatlakozó földgázrendszerrel rendelkező tagállamok megállapodnak a (3) bekezdés alkalmazását lehetővé tévő műszaki, jogi és pénzügyi szabályokról, és ezeket a szabályokat belefoglalják az érintett régiók veszélyhelyzeti terveibe. Ezek a szabályok vonatkozhatnak egyebek mellett az alkalmazandó gázárakra, a rendszerösszekötők igénybevételére, beleértve a kétirányú szállítást lehetővé tevő kapacitásokat is, a gázmennyiségekre és az ellentételezési költségek fedezetére. A (3) bekezdésben megállapított kötelezettségeket elsősorban piaci alapú intézkedések, például árverések segítségével kell teljesíteni. A (3) bekezdés alkalmazását lehetővé tévő műszaki, jogi és pénzügyi szabályok módosítása esetén megfelelő módon naprakésszé kell tenni az érintett veszélyhelyzeti terveket is.

(5) A (2) bekezdést 2019. március 1-jétől fogva kell alkalmazni.

(6) Ha a tagállamok nem állapodnak meg a szükséges műszaki, jogi és pénzügyi szabályokról, akkor a Bizottság a tervekről elfogadott véleményében és határozatában keretrendszert javasolhat az ilyen célú intézkedések számára.

13. cikk

Információcsere

(1) Veszélyhelyzet idején az érintett földgázipari vállalkozások napi rendszerességgel a hatáskörrel rendelkező hatóság rendelkezésére bocsátják különösen a következő információkat:

a) a gázkereslet és a gázkínálat napi előrejelzése a következő három napra;

b) a napi gázáramlás minden határkeresztező betáplálási és kiadási ponton, valamint minden olyan ponton, amely a hálózatot termelő létesítménnyel, tárolási létesítménnyel vagy LNG-terminállal köti össze, millió köbméter per nap mértékegységben kifejezve;

c) azon időtartam, napban kifejezve, amely alatt a védett fogyasztók gázellátása előreláthatóan biztosítható.

(2) A Bizottság regionális vagy uniós veszélyhelyzet esetén felkérheti a hatáskörrel rendelkező hatóságot legalább a következők haladéktalan rendelkezésre bocsátására:

a) a (1) bekezdésben meghatározott információk;

b) tájékoztatás a hatáskörrel rendelkező hatóság által tervezett vagy már végrehajtott, a veszélyhelyzetet enyhíteni hivatott intézkedésekről és azok eredményességéről;

c) a más hatáskörrel rendelkező hatóságokhoz címzett, további intézkedések meghozatalára vonatkozó megkeresések;

d) a más hatáskörrel rendelkező hatóságok megkeresésére végrehajtott intézkedések.

(3) A veszélyhelyzetet követően a hatáskörrel rendelkező hatóság a lehető legkorábban, de legkésőbb a veszélyhelyzet megszüntetése után hat héttel a Bizottság rendelkezésére bocsátja a veszélyhelyzet és a végrehajtott intézkedések eredményességének részletes értékelését, beleértve a veszélyhelyzet gazdasági hatásainak értékelését, a villamosenergia-ágazatra gyakorolt hatásokat, valamint az Uniónak és tagállamainak nyújtott, illetőleg a tőlük kapott segítség hatásait is. Ezt az értékelést a gázkoordinációs csoport rendelkezésére kell bocsátani, és be kell építeni a megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek naprakésszé tett változataiba.

A Bizottság elemzi a hatáskörrel rendelkező hatóságok értékeléseit, és elemzésének eredményeiről összesített formában tájékoztatja a tagállamokat, az Európai Parlamentet és a gázkoordinációs csoportot.

(4) Ha azt a körülmények kellőképpen indokolják, a hatáskörrel rendelkező hatóság – függetlenül attól, hogy kihirdettek-e veszélyhelyzetet – kötelezheti a földgázipari vállalkozásokat az (1) bekezdésben meghatározott, vagy az adott tagállam vagy más tagállamok általános gázellátási helyzetének értékeléséhez szükséges további információk megadására, ideértve a szerződésekre vonatkozó információkat is. A Bizottság a hatáskörrel rendelkező hatóságoktól bekérheti a földgázipari vállalkozások által szolgáltatott információkat.

(5) Amennyiben a Bizottság úgy ítéli meg, hogy egy adott régió vagy az egész Unió gázellátása veszélyeztetve van vagy lehet, kötelezheti a hatáskörrel rendelkező hatóságokat az Unió gázellátási helyzetének értékeléséhez szükséges információk begyűjtésére és a Bizottság részére való elküldésére. A Bizottság az értékelését megoszthatja a gázkoordinációs csoporttal.

(6) Annak érdekében, hogy a hatáskörrel rendelkező hatóságok és a Bizottság értékelhessék az ellátásbiztonság nemzeti, régiós és uniós szintű helyzetét, a földgázipari vállalkozások értesítik:

a) az érintett hatáskörrel rendelkező hatóságokat az egy évnél hosszabb időtartamra szóló gázbeszerzési szerződések következő adatairól:

i. a szerződés időtartama;

ii. a szerződés tárgyát képező mennyiségek összesen, éves szinten és az átlagos havi mennyiség;

iii. a riasztás vagy veszélyhelyzet esetén a szerződés alapján szolgáltatandó maximális napi mennyiség;

iv. a szerződés szerinti leszállítási pontok;

v. a minimális napi, havi és éves gázmennyiségek;

vi. a gázszállítás felfüggesztésének feltételei;

b) a hatáskörrel rendelkező hatóságot és a Bizottságot a [*Kiadóhivatal: beírandó e rendelet hatálybalépésének napja*] után megkötött vagy módosított, önmagukban vagy az ugyanazon szállítóval vagy kapcsolt vállalkozásaival létesített más szerződésekkel együtt az érintett tagállam éves földgázfogyasztásának 40 %-ánál többet biztosító, több mint egyéves időtartamra szóló gázbeszerzési szerződéseikről, ezek megkötését vagy módosítását követően haladéktalanul. Az értesítési kötelezettség a kizárólag a gázárakra kiterjedő módosításokra nem vonatkozik. Az értesítési kötelezettség alkalmazandó a gázellátási szerződés teljesítését érintő valamennyi kereskedelmi megállapodásra is.

A hatáskörrel rendelkező hatóság az első albekezdés a) pontjában felsorolt adatokról minden évben legkésőbb szeptember végéig értesíti a Bizottságot.

(7) Amennyiben a hatáskörrel rendelkező hatóság vagy a Bizottság úgy ítéli meg, hogy valamely, e cikk (6) bekezdése b) pontjának hatálya alá nem tartozó gázszállítási szerződés kihathat egy adott tagállam, régió vagy az egész Unió ellátásának biztonságára, és azt a körülmények kellőképpen indokolják, annak a tagállamnak a hatáskörrel rendelkező hatósága, amelyben a szerződést megkötő földgázipari vállalkozás a tevékenységét folytatja, vagy a Bizottság kötelezheti az adott földgázipari vállalkozást a szerződésnek az ellátásbiztonságra gyakorolt hatások értékelése érdekében történő átadására. A kötelezettség kiterjedhet a gázellátási szerződés teljesítését érintő valamennyi egyéb kereskedelmi megállapodásra is.

(8) A kockázatértékelés, a megelőzési cselekvési terv és a veszélyhelyzeti terv elkészítése és naprakésszé tétele során a hatáskörrel rendelkező hatóság figyelembe veszi az e cikk alapján kapott információkat. A Bizottság olyan értelmű határozatot fogadhat el, amelyben kötelezi a hatáskörrel rendelkező hatóságot a terveknek az e cikk alapján kapott információk alapján való módosítására.

(9) A hatáskörrel rendelkező hatóságok és a Bizottság megőrzik a bizalmas üzleti adatok titkosságát.

14. cikk

Gázkoordinációs csoport

(1) A gázellátás biztonságát érintő intézkedések összehangolásának megkönnyítésére létrejön a gázkoordinációs csoport. A csoport a tagállamok, különösen azok hatáskörrel rendelkező hatóságai, valamint az Energiaszabályozók Együttműködési Ügynöksége (a továbbiakban: Ügynökség) és a földgázpiaci ENTSO képviselőiből, valamint az érintett ágazatok és fogyasztók képviseleti szerveinek képviselőiből áll. A Bizottság a tagállamokkal folytatott konzultációt követően dönt a csoport összetételéről, és biztosítja, hogy az teljes mértékben reprezentatív legyen. A csoportban a Bizottság látja el az elnökséget. A csoport elfogadja saját eljárási szabályzatát.

(2) A gázkoordinációs csoporttal konzultálni kell különösen a következő kérdésekben, és a gázkoordinációs csoport a Bizottságot különösen a következő kérdésekben segíti:

a) a gázellátás biztonsága mindenkor és különösen veszélyhelyzet idején;

b) a gázellátás biztonsága szempontjából nemzeti, regionális és uniós szinten releváns minden információ;

c) a bevált módszerek és a lehetséges iránymutatások minden érintett fél számára;

d) az ellátás biztonságának szintje, referenciaértékek és értékelési módszerek;

e) országos, regionális és uniós szintű forgatókönyvek, valamint a készültségi szintek tesztelése;

f) a megelőzési cselekvési tervek és a veszélyhelyzeti tervek értékelése, a megelőzési cselekvési tervekben és a veszélyhelyzeti tervekben előírt intézkedések végrehajtásának értékelése;

g) az Unióban előforduló veszélyhelyzeteket kezelő intézkedések koordinálása az Energiaközösségről szóló szerződés harmadik ország szerződő feleivel és más harmadik országokkal;

h) a leginkább érintett tagállamok által igényelt segítségnyújtás.

(3) A Bizottság rendszeresen összehívja a gázkoordinációs csoportot, és a bizalmas üzleti adatok titkosságának tiszteletben tartása mellett megosztja vele a hatáskörrel rendelkező hatóságoktól kapott információkat.

15. cikk

Együttműködés az Energiaközösség szerződő feleivel

(1) A 3. cikk (2) bekezdésének második mondata, a 3. cikk (6) bekezdése, a 4. cikk (3), (4) és (6) bekezdése, az 5. cikk (2) bekezdése, a 6. cikk (1) bekezdésének d) pontja, a 7. cikk (5) bekezdésének b) és e) pontja, a 8. cikk (1) bekezdésének e), g) és i) pontja, a 8. cikk (4) bekezdésének b) és c) pontja, a 9. cikk (1) bekezdésének j) és m) pontja, a 9. cikk (4) bekezdése, a 10. cikk (4) bekezdése, a 11. cikk (5) bekezdése és a 12. cikk az Energiaközösség szerződő felei felé fennálló kötelezettséget ró a tagállamokra, amelyet a következő eljárás szerint kell teljesíteni:

a) az Energiaközösség Miniszteri Tanácsa az ellátás biztonságáról szóló, az Energiaközösség szerződő felei számára a tagállamokkal fenntartott kapcsolataikban kölcsönös kötelezettségeket bevezető közös aktussal elfogadja ezt a rendeletet, és beépíti azt az Energiaközösség szabályrendszerébe;

b) az Energiaközösség szerződő fele végrehajtja a közös aktust, megfelelő módon értesíti a teljes körű végrehajtásról az Energiaközösség titkárságát, és egyúttal kérelmet nyújt be e bekezdés részéről történő alkalmazása érdekében;

c) az Energiaközösség titkársága értesíti a Bizottságot a végrehajtásról és az Energiaközösség kérelmező szerződő fele és a tagállamok közötti kölcsönös kötelezettségek alkalmazandóságának a Bizottság általi megerősítésére irányuló kérelemről.

Az Energiaközösség titkársága által küldött értesítést követően a Bizottság határozatot hoz, amelyben megerősíti a tagállamok és az Energiaközösség szerződő fele között e bekezdés alkalmazásában fennálló kölcsönös kötelezettségek alkalmazandóságát, és megjelöli e kölcsönös kötelezettségek alkalmazásának kezdetét.

(2) Az (1) bekezdés szerinti bizottsági határozat meghozatalát követően az Energiaközösség adott szerződő felének képviselőit fel kell kérni a gázkoordinációs

csoport ülésén való részvételre minden olyan esetben, amikor az a szóban forgó szerződő felet közvetlenül érintő, az (1) bekezdés hatálya alá tartozó ügyet tárgyal.

16. cikk
Nyomon követés a Bizottság részéről

A Bizottság a gázellátás biztonságával kapcsolatos intézkedéseket folyamatosan nyomon követi, és erről rendszeresen beszámol a gázkoordinációs csoportnak.

A Bizottság a 7. cikk (5) bekezdésében előírt értékelések alapján indokolt esetben következtetéseket von le az ellátásbiztonság uniós szintű növelésének lehetséges módjait illetően, és jelentést terjeszt az Európai Parlament és a Tanács elé e rendelet végrehajtásáról, valamint – szükség esetén – ajánlásokat fogalmaz meg e rendelet továbbfejlesztése érdekében.

17. cikk
Értesítések

A kockázatértékelésről, a megelőzési cselekvési tervekről, a veszélyhelyzeti tervekről és valamennyi egyéb dokumentumról elektronikus úton, a CIRCABC platformon keresztül kell értesíteni a Bizottságot.

Az értesítéssel kapcsolatban mindennemű kommunikációt elektronikus úton kell lefolytatni.

18. cikk
A felhatalmazás gyakorlása

(1) A felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozóan a Bizottság részére adott felhatalmazás feltételeit ez a cikk határozza meg.

(2) A Bizottságnak a 6. cikk (3) bekezdésében és a 7. cikk (3) bekezdésében említett felhatalmazáson alapuló jogi aktusok elfogadására vonatkozó felhatalmazása határozatlan időre szól [*Kiadóhivatal: beírandó e rendelet hatálybalépésének napja*]-án/-én kezdődő hatállyal.

(3) Az Európai Parlament vagy a Tanács bármikor visszavonhatja a 6. cikk (3) bekezdésében és a 7. cikk (3) bekezdésében említett felhatalmazást. A visszavonásról szóló határozat megszünteti az abban meghatározott felhatalmazást. A határozat az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő napon, vagy a benne megjelölt későbbi időpontban lép hatályba. A határozat nem érinti a már hatályban lévő felhatalmazáson alapuló jogi aktusok érvényességét.

(4) A Bizottság a felhatalmazáson alapuló jogi aktus elfogadását követően haladéktalanul és egyidejűleg értesíti arról az Európai Parlamentet és a Tanácsot.

(5) A 6. cikk (3) bekezdése vagy a 7. cikk (3) bekezdése értelmében elfogadott felhatalmazáson alapuló jogi aktus csak akkor lép hatályba, ha az Európai Parlamentnek és a Tanácsnak a jogi aktusról való értesítését követő két hónapon belül sem az Európai Parlament, sem a Tanács nem emelt ellene kifogást, illetve ha az említett időtartam lejártát megelőzően mind az Európai Parlament, mind a Tanács arról tájékoztatta a Bizottságot, hogy nem fog kifogást emelni. Az Európai Parlament vagy a Tanács kezdeményezésére ez az időtartam két hónappal meghosszabbodik.

19. cikk

Eltérés

E rendelet Máltára és Ciprusra mindaddig nem alkalmazandó, amíg területükön nincs gázellátás. Málta és Ciprus tekintetében a következő rendelkezésekben megállapított kötelezettségeket a gázellátás területükön való megkezdésétől számított, alább meghatározott időn belül kell teljesíteni, és azokat a döntéseket, amelyek meghozatalára ezek a tagállamok a következő rendelkezések szerint jogosultak, ezen az időn belül kell elfogadni:

a) a 2. cikk második bekezdésének 1. pontja, a 3. cikk (2) bekezdése, a 6. cikk (6) bekezdése és a 13. cikk (6) bekezdésének a) pontja tekintetében: 12 hónap;

b) az 5. cikk (1) bekezdése tekintetében: 18 hónap;

c) a 7. cikk (4) bekezdése tekintetében: 24 hónap;

d) a 4. cikk (4) bekezdése tekintetében: 36 hónap;

e) a 4. cikk (1) bekezdése tekintetében: 48 hónap.

20. cikk

Hatályon kívül helyezés

A 994/2010/EU rendelet hatályát veszti.

A hatályát vesztő rendeletre való hivatkozásokat e rendeletre való hivatkozásként kell érteni, és a VIII. mellékletben található megfelelési táblázat szerint kell értelmezni.

21. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, -án/-én.

az Európai Parlament részéről	*a Tanács részéről*
az elnök	*az elnök*